

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı
Kurumu

TÜRKİYE KANSER İSTATİSTİKLERİ

Editörler:

Murat GÜLTEKİN

Güledal BOZTAŞ

OCAK 2014

KATKIDA BULUNANLAR

İzmir Kanser Kayıt Merkezi

Sultan ESER

Saniye ÖZALAN

Cankut YAKUT

Ankara Kanser Kayıt Merkezi

Alev YÜCEL

Antalya Kanser Kayıt Merkezi

Tülay SAVLI

Hülya KARAKILINÇ

Bursa Kanser Kayıt Merkezi

Zihni Can DEMİRCİOĞLU

Ferda YURTERİ

Edirne Kanser Kayıt Merkezi

Deniz ÖZDEN

Nazlıgül BOZTAŞ

Eskişehir Kanser Kayıt Merkezi

Belgin KURNALI

Erzurum Kanser Kayıt Merkezi

Engin KURT

Samsun Kanser Kayıt Merkezi

H. Nilden ARSLAN

Okan KARAOĞLANOĞLU

Trabzon Kanser Kayıt Merkezi

Nurşen ÜÇÜNCÜ

Kanser Daire Başkanlığı

Aysun ERGÜN

Arzu SEVİNÇ

Semra TÜTÜNCÜ

TEŞEKKÜR EDERİZ

Prof Dr Seçil ÖZKAN

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanı

Prof Dr Nazmi BİLİR

Prof Dr Gül ERGÖR

Prof Dr Selim KILIÇ

Doç Dr Sultan ESER

Dr Saniye ÖZALAN

Dr Cankut YAKUT

DİZİN

Önsöz

1	Veri Kaynağı Ve Metodoloji
10	Veri Kalitesi
16	2009 Yılı Verileri
32	2004-2009 Serisi
36	Dünya Kanseri İstatistiklerinde Türkiye'nin Durumu
38	Tartışma
40	Sonuç
41	Teşekkür
42	Ek

ÖNSÖZ

Kanser değişik organlarda hücrelerin kontrolsüz çoğalmasından oluşan, klinik görünümü, tedavisi ve yaklaşımı birbirinden farklı olan bir hastalıklar grubudur. Kanser kontrol altına alınması hususunda önceliklerin belirlenebilmesi için kanser yükünün insidans (ortaya çıkan yeni vakalar) ve ölüm sayısı cinsinden tahmin edilmesi gerekmektedir. Kanser kontrolünde en önemli yapıtaşı elinizde doğru, tam ve güvenilir veri olmasıdır. Dünya nüfusunun aktif kanser kayıtçılığı açısından sadece %8'i takip edilirken, 2013 yılında ülkemizde bu oran %50'ye ulaşmıştır. 2014 yılında kurulum aşaması bitecek olan yeni merkezlerimiz ile 81 ilimizde de aktif kanser kayıt merkezi hizmetleri başlayacak ve %100 kapsama oranına ulaşılacaktır.

2013 yılında kurulan Ölüm Bildirim Sistemleri ile ilk defa ulusal çapta kanser tiplerine özel yaşam süreleri analizleri de başlatılmıştır.

2013 yılında Uluslararası Kanser Araştırma Ajansı (IARC) tarafınca dünya kanser verilerinin hesaplandığı sayılı merkezler arasına İzmir, Antalya, Trabzon ve Edirne Kanser Kayıt Merkezleri de dâhil olmuştur.

İzmir Kanser Kayıt Merkezi 20 yıllık deneyimi ve sürekliliği nedeniyle 2013 yılında Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) tarafından Kuzey Afrika ve Doğu Akdeniz bölgesinde yer alan ülkeler için kanser kayıtçılığı eğitim merkezi olmuştur.

Özellikle kanser kayıtçılığı konusunda çok önemli uluslararası etkinlikleri bulunan Ortadoğu Kanser Konsorsiyumu'nun (MECC) merkezinin de Türkiye'ye taşınma kararı alınmıştır.

Kanser kayıtçılığında ülkemiz verilerinin derlenmesinde emeği geçen özverili sağlık çalışanlarımıza teşekkür ederiz.

Murat GÜLTEKİN

Güledal BOZTAŞ

VERİ KAYNAĞI VE METODOLOJİ

Türkiye Nüfus Yapısı ve Ölüm İstatistikleri

Türkiye Nüfus Kayıtları ve Nüfusu

Türkiye’de 2007 yılından önce genel nüfus sayımları yoluyla nüfus bilgisi toplanmıştır. Genel Nüfus Sayımları her 10 yılda bir sokağa çıkma yasağı ile tek tek hanelerin ziyareti sonucu toplanan verilerin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Türkiye nüfus bilgileri 2007 yılından itibaren ise Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile toplanmaya başlanmıştır. ADNKS temeli her vatandaşa “Kimlik Numarası” verilmesidir. Her Türkiye Cumhuriyeti (TC) vatandaşına 28 Ekim 2000 tarihinde tek bir TC Kimlik Numarası verilmiş bulunmaktadır. TC Kimlik numarası bilgi içermeyen 11 haneli bir sayıdan oluşmaktadır. ADNKS ise kişilerin yerleşim yerlerine göre nüfus bilgilerinin güncel olarak tutulduğu, TC Kimlik Numarasına göre kişiler ile ikamet adreslerinin eşleştirildiği bir kayıt sistemidir. Bu sistem ile daha önce 10 yılda bir gerçekleşen nüfus sayımlarından farklı olarak her an güncel ve net bilgi sağlanmaktadır (1).

Türkiye’de bu nedenle 2007 yılı itibarıyla her seneye ait nüfus bilgisine ulaşım mümkün iken, 2007 yılı öncesinde yıllık nüfus verisi iki yöntemle elde edilmektedir:

1) TÜİK’in 2000 yıllarında yaptığı genel nüfus sayımları sonuçlarıyla sayımın yapılmadığı diğer yıllar için nüfus projeksiyonları yapılması:

TÜİK (o zaman ki adıyla Devlet İstatistik Enstitüsü) her 10 yılda bir yaptığı genel nüfus sayımları sonrasında iller için yaptığı projeksiyonları resmi kurumlar ile paylaşarak, hizmetin planlanmasına katkıda bulunmuştur.

2) İllerde birinci basamak sağlık kuruluşlarının yaptığı nüfus tespitleri:

Ülkemizde birinci basamakta sağlık hizmeti aile hekimliği sistemine geçene kadar sağlık ocakları ile sunulmuştur. Sağlık ocağı sisteminde tanımlı bir coğrafi alanda yaşayan toplum her yıl hane ziyaretleri ile sayılmış, ev halkı tespit fişi doldurularak bölgenin nüfusu çıkarılmaya çalışılmıştır.

Türkiye nüfusu kanser kayıtçılığının başladığı yıllara göre artmış ve nüfus yaşlanmıştır. Kanser kayıtçılığının başladığı 1992 yılından iki yıl önce yapılmış olan genel nüfus sayımında ülkemiz nüfusu 56.473.035 olup, bu sayımda 65 yaş ve üstü yaş grubu toplam nüfusun %4,3’ünü oluşturmaktadır (2). Türkiye nüfusu 2009 yılı içinde toplam 72.561.312’ye, 65 yaş ve üstü yaş grubu toplam nüfus içindeki payı ise %7,0’ye yükselmiştir. Türkiye nüfusunun 2004-2009 yılları arasındaki dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye Nüfusunun 2004-2009 Yılları Arasındaki Cinsiyet Dağılımı

Yıl	Toplam	Erkek	Kadın
2004*	71.150.000	35.895.000	35.255.000
2005*	72.066.000	36.350.000	35.716.000
2006*	72.802.966	36.715.165	36.087.801
2007 ^β	70.586.256	35.376.533	35.209.723
2008 ^β	71.517.100	35.901.154	35.615.946
2009 ^β	72.561.312	36.462.470	36.098.842

*TUİK nüfus tahminleri ^βADNKS

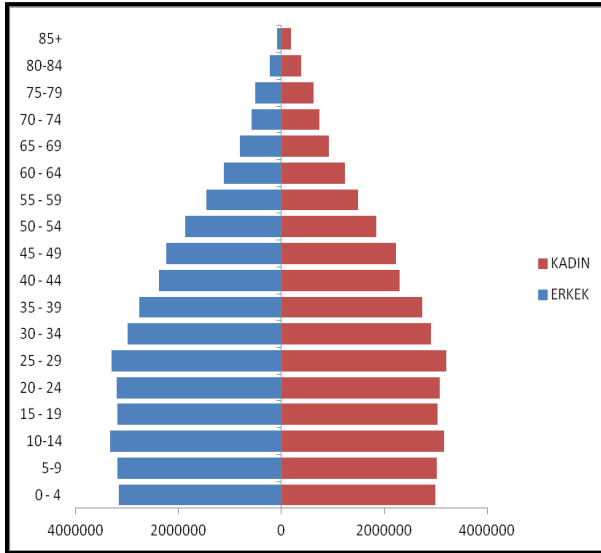
Kadın ve erkek nüfus dağılımının eşit olduğu ülkemizde, toplam nüfusun yaklaşık dörtte birini 0-14 yaş grubu, %7'sini ise 65 yaş ve üstü yaş grubunda bulunan kişilerin oluşturduğu görülmektedir. Türkiye nüfusuna dair yaş ve cinsiyet dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Türkiye Nüfusunun 2009 Yılına Ait Yaş Gruplarına Göre Cinsiyet Dağılımı (2009)

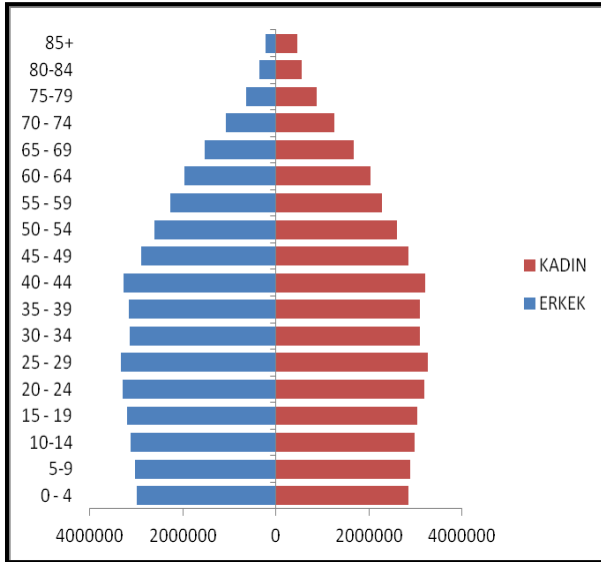
Yaş Grupları	Erkek	Kadın	Toplam
0 - 4	3.161.153	2.994.168	6.155.321
5 - 9	3.183.784	3.017.863	6.201.647
10 - 14	3.336.975	3.165.391	6.502.366
15 - 19	3.197.293	3.037.327	6.234.620
20 - 24	3.204.748	3.075.369	6.280.117
25 - 29	3.306.767	3.202.093	6.508.860
30 - 34	2.998.464	2.912.568	5.911.032
35 - 39	2.764.856	2.740.457	5.505.313
40 - 44	2.379.230	2.296.915	4.676.145
45 - 49	2.241.542	2.228.411	4.469.953
50 - 54	1.878.374	1.847.369	3.725.743
55 - 59	1.461.936	1.483.667	2.945.603
60 - 64	1.124.584	1.236.594	2.361.178
65 - 69	803.062	920.652	1.723.714
70 - 74	586.824	736.844	1.323.668
75-79	516.617	629.315	1.145.932
80-84	228.954	382.749	611.703
85+	87.307	191.090	278.397
Toplam	36.462.470	36.098.842	72.561.312

Ülkemiz toplam doğurganlık hızının doğal akışına bırakılması, ölüm hızının aynı şekilde devam etmesi durumunda yapılan projeksiyonlarda, 2023 yılında 65 yaş ve üzeri nüfusun %10,2'ye, 2050 yılında ise %20,8'e yükseleceği öngörülmektedir (Şekil 1).

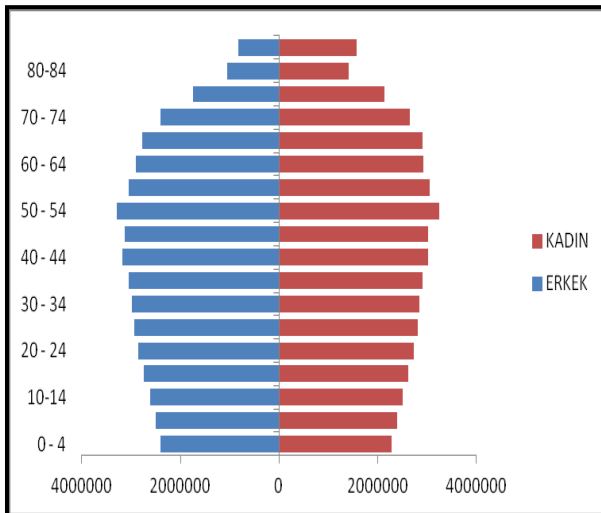
TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU
KANSER DAİRE BAŞKANLIĞI

2009 Yılı Nüfus Piramiti

2023 Yılı Nüfus Piramiti

2050 Yılı Nüfus Piramiti

Şekil 1. Türkiye Nüfus Piramidi (2009) ve Nüfus Projeksiyonları (3)

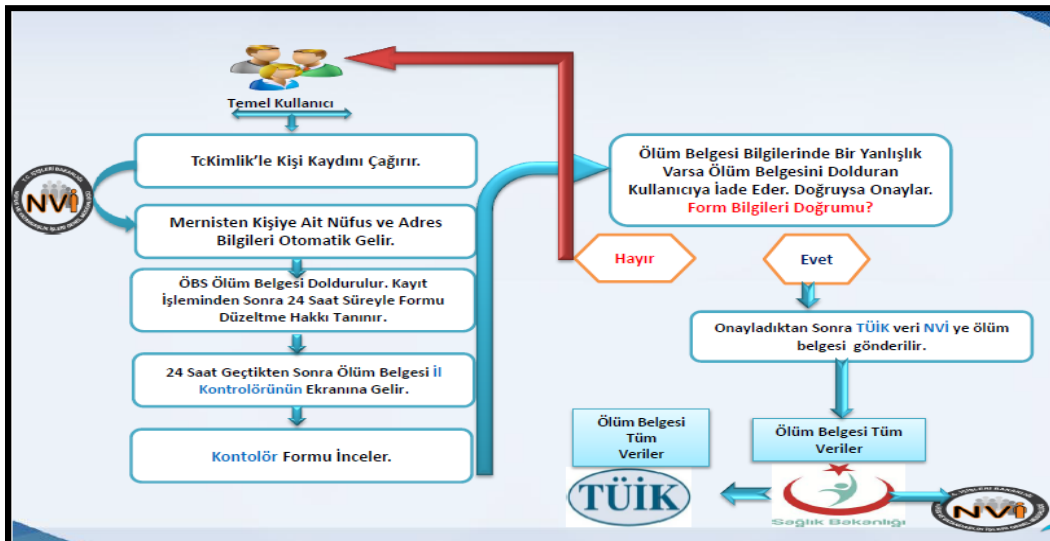
Ölüm İstatistikleri

Düzenli ve güvenilir “ölüm ve ölüm nedeni istatistikleri” sağlık planlaması ve önceliklerin belirlenmesi için önemlidir. Ölüm nedenlerini bilmek; hastalıklara yönelik halk sağlığı programlarının değerlendirmesini yapmak için de esastır. Kanser kayıtlığında ise ölüm nedenleri ve ölüm hızı, veri kalitesinin ve tamlığının değerlendirilmesinin yanı sıra yaşam süresi (survival) analizlerinin yapılabilmesini sağlaması bakımından ayrı bir öneme sahiptir.

Türkiye’de ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerinin toplanması 01.01.2013 tarihinde değiştirilmiştir. Bu tarihten önce, ölüm belgesinin elle doldurulmasının ardından TÜİK’e gönderilerek, ilgili kurumda sağlık personeli ve/veya sağlık dışı personel tarafından elektronik ortama aktarılmıştır. Ölüm belgesinin doldurulması ise kentsel ve kırsal yerlerde farklı olmuştur, kentsel yerlerde belediyeler kırsal yerlerde ise muhtarlar ölüm belgesi ve defin ruhsatı vermekle zorunlu tutulmuştur. Muhtarlar ve belediye yetkilileri ölüm olayının meydana gelmesinden sonraki 10 gün içinde Nüfus Müdürlüğü’ne belgenin bir nüshasını da iletmekle yükümlü tutulmuştur (3). Ancak bu sistemde,

- Ölüm belgelerinin bir kısmının hekim dışı kişiler tarafından düzenlenmesi, sebebiyle ölüm nedenlerinin doldurulmaması,
- Hekimler tarafından ölüm nedenleri doldurulmuş olan belgelerde ise, kontrol mekanizması olmadığı için doğru nedenlerin toplanamaması,

yüzünden “ölüm nedenleri” analizleri ülkemizde ancak özel çalışmalar yapılması durumunda yapılabilmektedir. Bu nedenlerle, 01.01.2013 tarihi itibarıyla tüm Türkiye’de ölüm nedenlerinin elektronik olarak girileceği, kişiye dair bilgilerin kimlik paylaşım sistemi üzerinden TC Kimlik Numarası ile alındığı bir sistemle toplanmaya başlanmıştır (Şekil 2) (4).

Şekil 2. Ölüm Bildirim Sistemi İş Akış Şeması (4)

Türkiye Kanser Kayıtlılığının Tarihsel Gelişimi ve Veri Toplama Metodolojisi

Tarihsel Gelişim

Kanserle Savaş Daire Başkanlığı 1983 yılında kurulmuştur. Bu yıllarda kanser hastalığı bildirimi zorunlu hastalıklar arasına alınmıştır. Bu dönemde, kanser sıklığı çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalarda, organa özgü kanser sayıları ile ülkemizde ilk kez kanserin profili görülmüştür (5,6). Pasif sistemle başlayan kanser kayıtlılığında yeterli sayıda ve kalitede verinin toplanamaması nedeniyle 1992 yılında aktif sistemle kanser kayıtlarının toplanmasına başlanmıştır. İlk kez “Kanser Kayıt ve İnsidans Projesi” kapsamında İzmir’de aktif kanser kayıt merkezi kurulmuştur. Bu merkezden 6 yıl sonra Antalya Kanser Kayıt Merkezi’de açılarak kanser kayıtları toplamaya başlamıştır. Zamanla değişik illerimizde açılan kanser kayıt merkezleri ve merkezlere ilişkin referans tarihleri Tablo 3’de verilmiştir. Ülkemizde 2007 yılına kadar örnekleme olan nüfus kapsamı %23’tür. Gaziantep ve Malatya illerinin 2010 yılında eklenmesi ile örnekleme olan nüfus kapsamı %27’ye ulaşmıştır. İstanbul, Mersin ve Adana’da 2012 yılında aktif kanser kayıt merkezleri oluşturulmuş, örnekleme olan nüfus kapsamı %50’yi aşmıştır.

Tablo 3. Türkiye’de Kanser Kayıt Merkezleri ve Referans Tarihleri

	İller	Referans Yılı
1	İzmir	1992
2	Antalya	1998
3	Bursa	2000
4	Eskişehir	2005
5	Samsun	2001
6	Trabzon	2003
7	Edirne	2004
8	Erzurum	2005
9	Ankara	2006
10	Kocaeli	2007
11	Gaziantep	2010
12	Malatya	2010
13	Mersin	2012
14	İstanbul	2012
15	Adana	2012

Ülkemizde kanser kayıtlılığının 1992 yılında başlamış olmasına rağmen, aktif merkezlerin verilerinden oluşturulmuş olan insidans raporu ilk kez 2002 serisi ile yayınlanmıştır. Veri yayınlamak için aktif kanser kayıt verilerinin kalite ve tamlıklarının analizi önemlidir. Bu nedenle 2002 serisinden itibaren yayınlanmış olan raporlarda veri kalitesine bağlı olarak insidansa dahil olan örnekleme illerinde değişiklikler olmuştur (Tablo 4).

Tablo 4. Aktif Kanser Kayıt Merkezlerinin Raporlarda Bulundukları Yılların Dağılımı

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
İzmir	√	√	√	√	√	√
Antalya	√	√	√	√	√	√
Bursa	√	√	√	√	√	√
Eskişehir	√	√	√	√	√	√
Samsun	√	√	√	√	√	√
Trabzon	√	√	√	√	√	√
Edirne	√	√	√	√	√	√
Erzurum	√	√	√	√	√	√
Ankara	-	-	-	-	√	√
TOPLAM	8	8	8	8	9	9
Örneklemedeki nüfus	11.178.976	11.358.585	11.180.087	11.844.304	16.606.164	16.929.784
Toplam nüfus	71.150.000	72.066.000	72.802.966	70.586.256	71.517.100	72.561.312
Toplam nüfus içindeki %	15,7	15,8	15,4	16,8	23,2	23,3

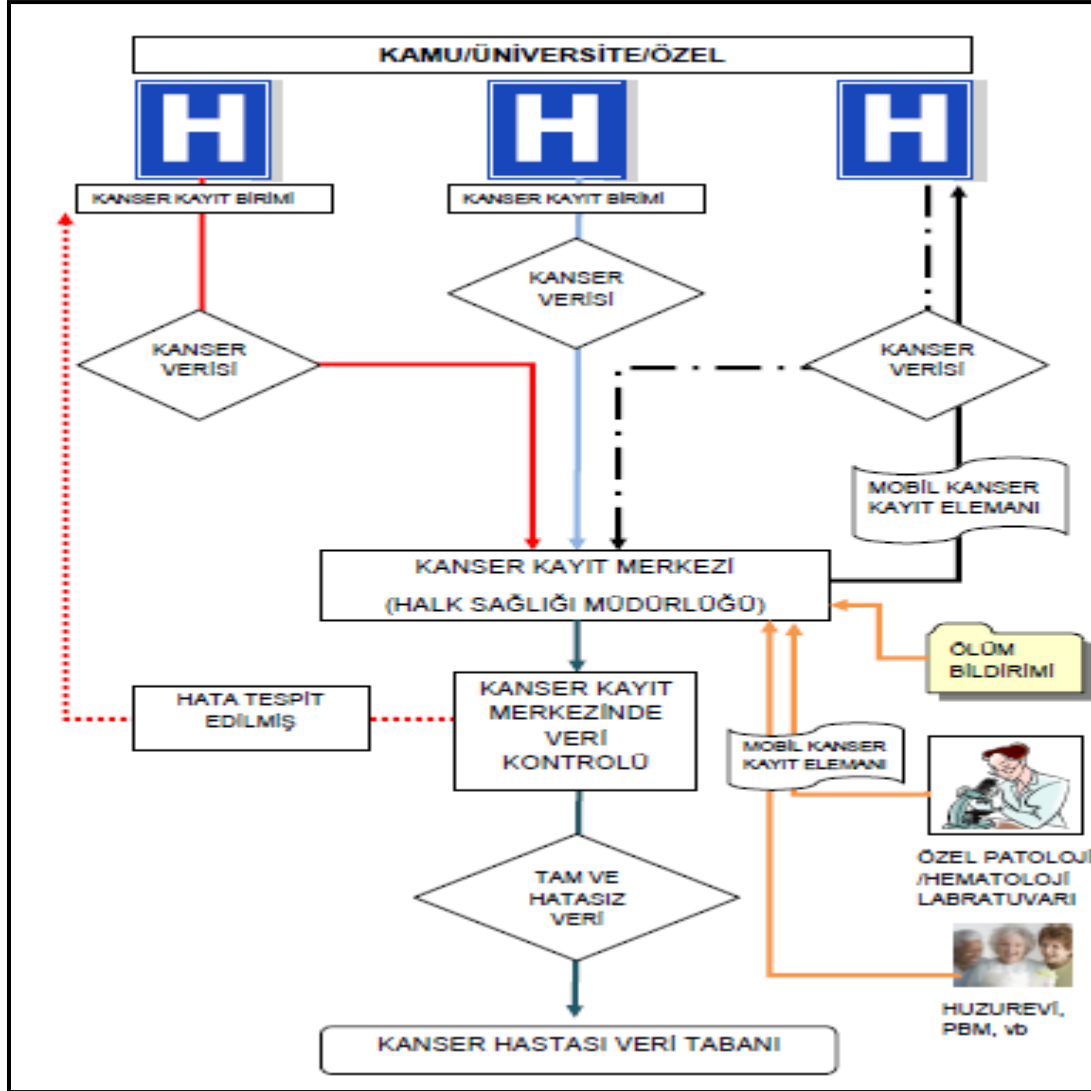
Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) tarafından yayınlanmakta olan “Beş Kıtada Kanser” serisi isimli kitapta kanser kayıt merkezlerinin verileri ancak kalite değerlendirmelerini geçmeleri halinde yer almaktadır. İzmir ve Antalya Kanser Kayıt Merkezlerinin 1998-2002 serisi verileri “Beş Kıtada Kanser” kitabının 9. baskısında yer almıştır (7). Aynı kitabın 10. baskısında ise İzmir ve Antalya Kanser Kayıt Merkezlerine ek olarak Trabzon ve Edirne Kanser Kayıt Merkezlerinin 2003-2007 serisi verileri yer almıştır (8).

İzmir Kanser Kayıt Merkezi 20 yıllık deneyimi ve sürekliliği nedeniyle 2013 yılında Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) tarafından Kuzey Afrika ve Doğu Akdeniz bölgesinde yer alan Kanser Kayıt Merkezleri için eğitim merkezi olmuştur.

Veri Toplama Metodolojisi

Aktif kanser kayıt merkezlerinin olduğu illerde toplum tabanlı kanser kayıtçılığı yapılmaktadır. Toplum tabanlı kanser kayıt için, il sınırları içinde yer alan tüm kamu, özel ve eğitim hastanelerinden, ölüm belgelerinden ve hastaların olabileceği huzurevi, palyatif bakım merkezi gibi merkezlerden veri toplanmaktadır. Veriler, birimlerden merkeze aktarılmaktadır. Merkezde form değerlendirilmekte ve dublikasyon kontrolünden geçirilmektedir. İl kanser kayıt merkezi veri tabanı daha sonra Kanser Daire Başkanlığı veri tabanına aktarılmaktadır. Türkiye veri tabanında dublikasyon ve hata kontrolü yapılmaktadır. İllerin veri tabanındaki hatalar için il kanser kayıt merkezlerine kontrol raporları

yollanmakta, verilere dönülerek yapılan düzeltmeleri takiben yeni “Türkiye Kanser Veri Havuzu” oluşturulmaktadır. (Şekil 3).

Şekil 3. Kanser Kayıtlılığının İş Akışı Şeması

Türkiye, “Kanser Kayıtlılığında Standartlar El Kitabı”nda yer alan ve Ortadoğu Kanser Konsorsiyumun (MECC) bir üyesi olarak bu konsorsiyumda kabul edilmiş kurallar çerçevesinde kanser verisi toplamaktadır (9). Ülkemizde:

- Malign kanserlerin tamamı (primer kanserler)
- İn situ kanserler
- Santral sinir sistemi ve medulla spinalis’te yer alan benign/borderline tümörler

toplanmaktadır (8). Bu kanserlerden hangi veri başlıklarının toplanacağı “Kanser Kayıtlılığında Standartlar El Kitabı” na göre kararlaştırılmıştır. Veri başlıklarına karar verilmesinde en önemli

belirleyici kayıtların bulunabilme olasılığıdır. “Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı” yer alan veri başlıkları, toplanmasına dair derecelendirme ile Türkiye’de toplanma durumuna ilişkin bilgiler Tablo 5’de özetlenmiştir. Veri başlıklarından “GEREKLİ” MECC için olan başlıkları, “ZORUNLU” kanser hastalarının tanımlanması ve surveyansı için olan başlıkları, “İSTEĞE BAĞLI” tanımı ise kanser kayıt merkezinin kendi talebiyle karar vereceği başlıkları tanımlamaktadır (9).

Tablo 5. “Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı” Veri Başlıkları*(9)

GEREKLİ		ZORUNLU		İSTEĞE BAĞLI	
MECC kayıt merkezi kimlik numarası	✓	Hastanın adı	✓	Medeni durum	
Kayıt merkezi hasta numarası	✓	Ulusal kimlik numarası	✓	Hastanın telefon numarası	✓
Tümör sıra numarası	✓	Tanı sırasında yaş	✓	Doğum yeri	✓
İkamet durumu	✓	Doğum tarihi	✓	Etnik köken	
Tanı tarihi	✓	Cinsiyet	✓	Din	
Tanı yöntemi	✓	Hastanın adresi	✓	Sigara içme öyküsü	
Primer yerleşim yeri kodu (Topografi)	✓	Primer yerleşim yeri metni	✓	Meslek	
Morfoloji kodu (Histolojik tip)	✓	Morfoloji metni	✓	Lateralite	✓
Davranış	✓	İlk tanı yeri	✓	İlk tedavi kürü	✓
Diferansiyasyon	✓	Protokol numarası	✓	İlk tedavi kürünün başladığı tarih	✓
Tanı sırasında özet evre	✓	Gönderen hastane	✓	Kansere yönelik cerrahi	✓
	✓	İzleyen doktor	✓	Kemoterapi	✓
				Radyoterapi	✓
				Hormonal tedavi	✓
				İmmunoterapi	✓
				Diğer tedaviler	✓
				Son izlem/ölüm tarihi	✓
				Hayati durum	✓

* ✓ işareti: Veri başlığı toplanmaktadır

Toplanmış olan veriler Can-Reg 4 programına girilmektedir. Can-Reg 4 Uluslararası Kanser Ajansı tarafından kanser kayıt merkezleri için özel olarak geliştirilmiş bir bilgisayar programıdır. Kaba ve yaşa standart insidans hızları bu program üzerinden hesaplanmaktadır.

Toplanmakta olan veriler birleştirilerek her bir kanser türü için Türkiye insidans hızları hesaplanmaktadır. İnsidans, sağlıklı olan kişilerin belli bir zaman birimi içinde (kansere olguları için genellikle bir yıl) belirli bir hastalığa yakalanma olasılığıdır. Yani, risk altındaki toplumda bir yıl içinde gelişen yeni kanser vakaları sayısıdır (10).

İnsidans hızı=Belirli bir süre içindeki yeni kanser olgu sayısı/ Belirli bir süre içinde izlenen risk altındaki nüfus* k (100000)

Belirli bir süre içindeki yeni kanser olgu sayısı: Belirli bir yıla ait, belirli bir coğrafik alanda ikamet etmekte olan yeni kanser tanısı almış vakaların toplam sayısıdır.

Belirli bir süre içinde izlenen risk altındaki nüfus: Belirli bir yıla ait, belirli bir coğrafik alanda yer alan, kanser geliştirme olasılığı olan toplam nüfustur.

Kanser sıklığı toplumda yüksek sıklıkta olmadığı için elde edilen rakamların daha rahat ifadesi için 100.000 katsayısı ile çarpılarak konuşulmaktadır. Bu durum çocukluk çağı kanserlerinde farklılık göstermektedir. Çocukluk çağı kanserleri yetişkin kanserlerinden de daha az görüldüğü için katsayısı 1.000.000 olarak kullanılmaktadır (10).

VERİ KALİTESİ

Kanser kayıtlarının kalite analizleri için toplamda 3 ana başlıkta değerlendirme yapılmaktadır. Bu başlıklar:

- 1) Tamlik: Hedef nüfusta ortaya çıkan bütün yeni olguların kayıt merkezinin veri tabanında bulunmasıdır.
- 2) Geçerlilik: Toplanan verilerin gerçekte olduğu durumu yansıtmadır.
- 3) Zamanındalık: Toplanan verilerin zamanında toplanıp, değerlendirilmesidir.

Bu çalışmada sadece veri tabanı üzerinden yapılabilecek olan kalite kontrollerine yer verilmiştir.

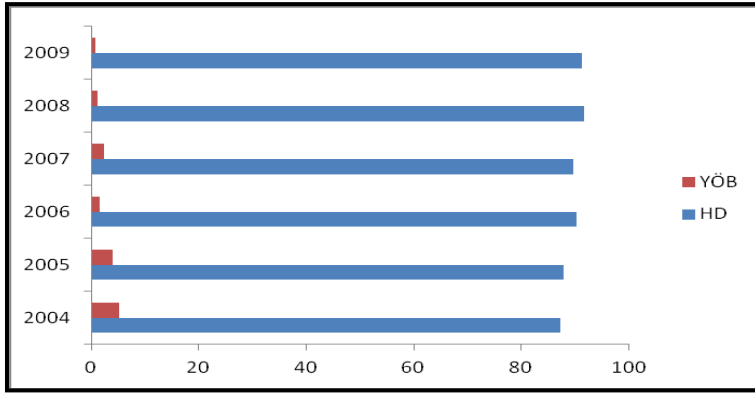
Tamlık Kontrolü

Veri tabanı üzerinden tamlık kontrolü iki şekilde olabilmektedir. Bunlar:

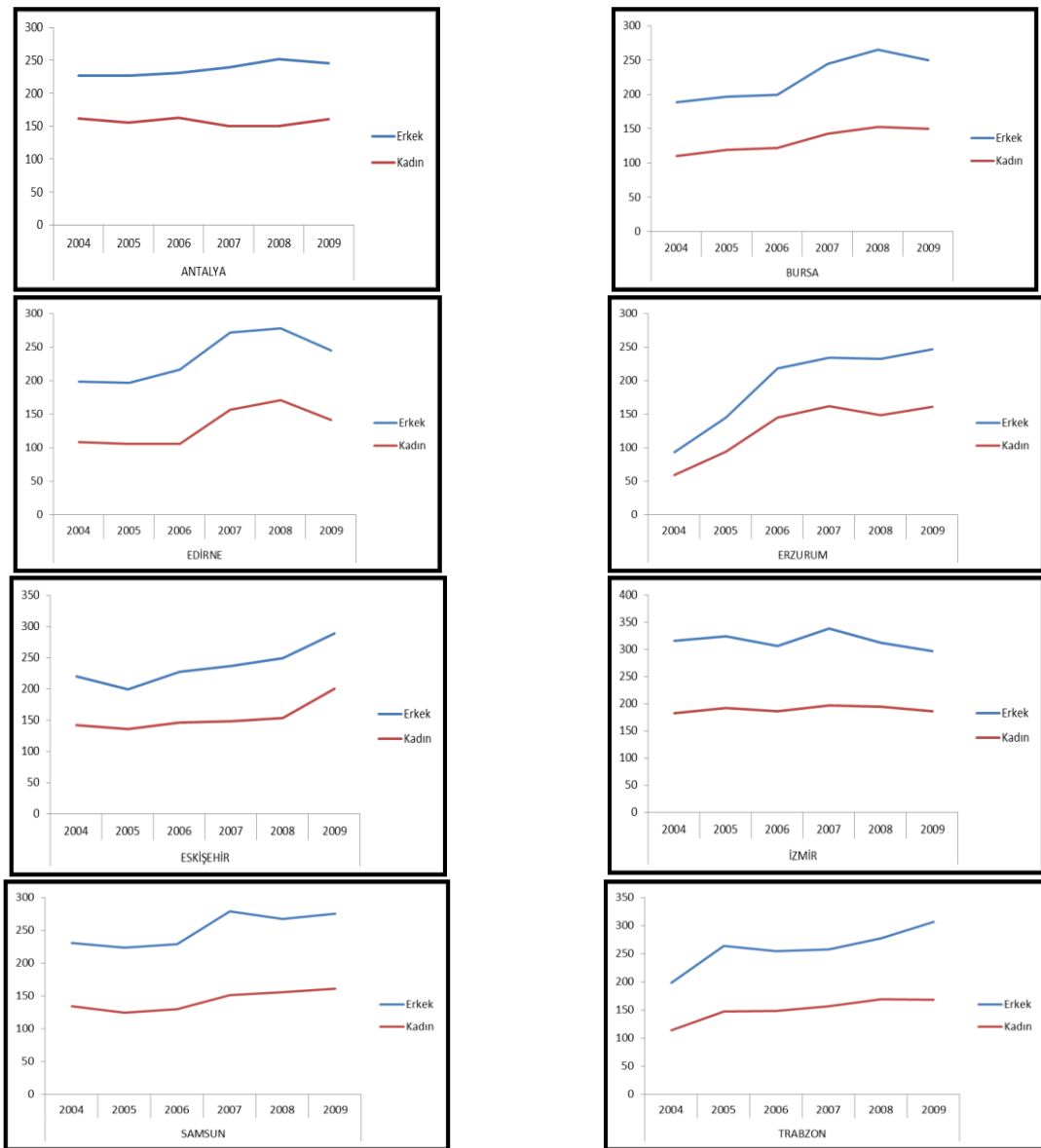
1) Histolojik doğrulaması olan tanı sıklığının belirlenmesi: Histolojik doğrulaması olan tanı sıklığının veri tabanında %100 olması, muhtemelen klinik, laboratuvar ve görüntüleme yöntemleriyle tanı konulmakta olan ve cerrahi müdahale edilmemesi gereken vakaların atlandığını göstermektedir. Bu nedenle istenilen bir durum değildir.

2) İnsidans hızlarının zaman içindeki değişimlerinin değerlendirilmesi: Kanser insidans hızlarında olağanüstü bir müdahale (tarama programına başlanması, kayıt altına alma durumunda değişiklik vb) olmadığı sürece ani artış ve azalmalar beklenmemektedir. Ancak özellikle kanser kayıtçılığına yeni başlayan merkezlerde insidans hızlarının toplum dinamiklerini yakalaması zaman almaktadır. Bu nedenle kanser kayıt merkezlerinde sağlıklı kanser kayıtçılık için süreklilik önem arz etmektedir (Şekil 5).

Kanser veri tabanında tamlık kontrolü için histolojik doğrulaması olan ve yalnızca ölüm bildirimi olan vakaların yüzde dağılımlarına dair grafik Şekil 4’de verilmiştir. Zaman içinde yalnızca ölümlle yapılan bildirimlerin azaldığını, histolojik doğrulaması olan bildirimlerin arttığı görülmektedir. Histolojik doğrulama ve yalnız ölüm bildirimine ilişkin durum daha detaylı olarak incelendiğinde, sindirim ve solunum organlarında yer alan kanserlerin histolojik doğrulamasının, göz ve kemikte yer alan kanserlerin ise klinik olarak tanı konulmasının zaman içinde az da olsa arttığı gözlenmektedir (Tablo 6). Her bir topografi için 2004-2009 serisinde tanı yöntemi dağılımı Tablo 7’de verilmiştir. Histolojik doğrulamanın bu seri içinde en sık kadın kanserleri, immunoproliferatif hastalıklar, kaposi sarkomu ve deri kanserlerinde yapıldığı, klinik tanı ya da görüntüleme yöntemiyle en sık pankreas, karaciğer ve diğer endokrin bez kanserlerine tanı koyulduğu görülmektedir.

Şekil 4. Histolojik Doğrulaması (HD) ve Yalnız Ölüm Bildirimi (YÖB) Olan Vakaların Tüm Kanser Vakaları İçindeki Yüzde Dağılım

Şekil 5. Kanser Kayıt Merkezlerinin Cinsiyete Göre İnsidans Hızlarının Yıllara Göre Değişimi

Tablo 6. Yıllar İçinde ICD-10 Kodlarına Göre Histolojik Doğrulaması (HD) ve Yalnız Ölüm Bildirimi (YÖB) Olan Vakaların Yüzde Dağılımı

ICD-10	Topografi	2009*			2008*			2007*			2006*			2005*			2004*		
		S	HD	YÖB	S	HD	YÖB	S	HD	YÖB	S	HD	YÖB	S	HD	YÖB	S	HD	YÖB
C00-96	Tüm Topografiler	40001	91,2	0,8	39146	91,7	1,1	27797	89,6	2,3	24365	90,1	1,6	23289	87,8	3,9	21402	87,1	5,2
C00-14	Ağız, Farinks	830	94,5	0,1	779	94,5	0,8	521	94,2	0,0	449	95,3	1,1	493	92,0	1,8	488	95,0	0,6
C15-26	Sindirim Organları	7523	88,0	1,4	7385	87,3	1,8	5227	84,6	3,3	4519	85,4	2,5	4196	81,3	4,6	3880	82,0	6,4
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	7328	88,0	1,2	7352	87,9	1,9	5522	82,8	4,0	5050	84,0	2,9	4795	82,2	6,3	4655	81,6	8,1
C40-41	Kemik	170	86,5	1,8	172	89,5	0,6	122	92,6	0,0	116	97,4	0,9	116	90,5	6,0	122	87,7	5,7
C43	Deri Melanomu	353	96,9	0,0	295	97,6	0,7	248	96,7	1,6	184	98,3	0,5	172	97,6	2,3	157	98,7	0,6
C44	Diğer Deri	3666	98,6	0,1	3801	98,6	0,1	2916	98,3	0,2	2529	98,8	0,0	2556	98,0	0,2	2014	97,9	0,5
C45	Mezotelyoma	172	94,2	0,6	229	95,1	0,4	97	97,9	1,0	87	93,1	0,0	74	94,5	0,0	82	96,3	0,0
C46	Kaposi Sarkomu	78	96,1	0,0	96	97,9	0,0	56	100,0	0,0	56	100,0	0,0	32	100,0	0,0	37	100,0	0,0
C47;49	Konnektif,yumuşak dokular	345	94,0	0,0	332	96,9	0,3	243	97,1	1,2	219	98,1	1,4	216	96,7	0,0	189	98,9	1,1
C50	Meme	4053	92,5	0,2	3942	94,8	0,4	2479	94,7	0,6	2363	93,7	0,8	2212	93,7	1,0	2129	93,6	1,2
C51-58	Kadın Genital Organları	2103	94,0	0,6	1945	94,4	0,6	1394	94,6	1,2	1253	93,6	0,8	1139	94,2	1,7	1146	93,9	1,6
C60-63	Erkek Genital Organları	3270	94,0	0,7	3295	93,6	0,8	2111	90,4	2,6	1830	94,2	0,8	1755	90,9	3,2	1487	88,9	5,2
C64-68	Üriner Organlar	3032	93,1	0,4	2853	95,0	0,3	2115	93,6	0,9	1827	94,8	0,6	1767	94,0	0,5	1575	92,4	0,9
C69	Göz	63	66,7	0,0	84	84,5	1,2	34	94,1	0,0	21	90,4	0,0	30	86,6	0,0	25	88,0	8,0
C70-72	Beyin,Sinir Sistemi	939	79,8	1,0	920	82,8	1,0	638	81,0	2,5	576	76,7	3,8	564	82,4	3,0	470	83,4	4,9
C73	Tiroid	2241	97,5	0,0	1898	98,4	0,0	1192	97,8	0,2	840	97,1	0,5	738	97,8	0,3	559	95,1	0,5
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	71	80,2	0,0	86	83,7	0,0	55	87,2	1,8	38	84,2	0,0	29	96,5	0,0	23	95,6	0,0
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	2853	95,8	0,1	2765	96,9	0,5	2072	97,1	1,7	1728	95,3	1,2	1513	97,2	0,0	1463	96,6	0,5
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	911	62,1	3,2	917	64,7	5,3	755	63,6	9,3	680	71,4	4,6	892	49,3	30,5	901	48,2	33,0

S: Olgu Sayısı HD: Histolojik doğrulama YÖB: Yalnız ölüm bildirimi * Kalan yüzde klinik olarak tanı almış olan olgular içindir.

Tablo 7. Topografilere Göre Tanı Yöntemlerinin Dağılımı (2004-2009)

ICD-10	Topografi	S	HD Var	Klinik/Görüntüleme Tanı	YÖB
C00-96	Tüm Topografiler	176000	89,9	8,0	2,1
C00-14	Ağız, Farinks	3560	94,3	5,1	0,6
C00	Dudak	776	97,4	2,4	0,2
C01-02	Dil	552	95,6	3,7	0,7
C03-06	Ağız	520	96,3	3,7	0,0
C07-08	Tükrük Bezleri	381	93,9	6,1	0,0
C09	Tonsil	140	97,8	1,5	0,7
C10	Diğer Orofarinks	57	94,7	5,3	0,0
C11	Nasofarinks	857	90,0	9,1	0,9
C12-13	Hipofarinks	232	95,2	4,4	0,4
C14	Farinks, tanımlanmamış	45	68,8	13,5	17,7
C15-26	Sindirim Organları	32730	85,4	11,7	2,9
C15	Özofagus	1781	89,3	9,5	1,2
C16	Mide	9899	88,5	8,4	3,1
C17	İnce Barsak	355	93,8	6,0	0,2
C18	Kolon	7958	89,5	7,6	2,9
C19-20	Rektum	5235	93,8	5,4	0,8
C21	Anüs	186	98,3	1,7	0,0
C22	Karaciğer	2289	63,7	29,2	7,1
C23-24	Safrakesesi	1408	86,5	12,2	1,3
C25	Pankreas	3437	64,8	30,6	4,6
C26	Diğer Sindirim Organları	182	79,1	17,1	3,8
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	34702	84,9	11,5	3,6
C30-31	Burun, sinüsler	312	95,5	4,5	0,0
C32	Larinks	3836	93,5	4,8	1,7
C33-34	Trakea,Bronş,Akciğer	30212	83,6	12,4	4,0
C37-38	Diğer Torasik organlar	342	88,5	11,3	0,2
C40-41	Kemik	818	90,3	7,4	2,3
C43	Deri Melanomu	1409	97,5	2,0	0,5
C44	Diğer Deri	17482	98,4	1,5	0,1
C45	Mezotelyoma	741	95,1	4,5	0,4
C46	Kaposi Sarkomu	355	98,5	1,5	0,0
C47;49	Konnekatif,yumuşak dokular	1544	96,6	3,0	0,4
C50	Meme	17178	93,8	5,6	0,6
C51-58	Kadın Genital Organları	8980	94,1	5,0	0,9
C51	Vulva	226	96,0	3,6	0,4
C52	Vajina	58	100,0	0,0	0,0
C53	Uterus Serviksi	1951	94,7	4,3	1,0
C54	Uterus Korpusu	3608	97,4	2,0	0,6
C55	Uterus, tanımlanmamış	224	83,9	8,6	7,5
C56	Over	2789	90,2	9,0	0,8
C57	Diğer Kadın Genital Org.	104	90,3	7,8	1,9
C58	Plasenta	20	100,0	0,0	0,0
C60-63	Erkek Genital Organları	13748	92,4	5,8	1,8
C60	Penis	18	94,4	5,6	0,0
C61	Prostat	12299	92,1	5,9	2,0
C62	Testis	1406	94,0	5,8	0,2
C63	Diğer erkek genital org.	25	100,0	0,0	0,0
C64-68	Üriner Organlar	13169	93,9	5,6	0,5
C64	Böbrek	3312	91,8	7,7	0,5
C65	Renal Pelvis	144	90,2	7,1	2,7
C66	Üreter	86	95,3	4,7	0,0
C67	Mesane	9552	94,6	4,9	0,5
C68	Diğer Üriner organlar	75	98,6	1,4	0,0
C69	Göz	257	82,4	16,5	1,1
C70-72	Beyin,Sinir Sistemi	4107	81,0	16,7	2,3
C73	Tiroid	7468	97,6	2,3	0,1
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	302	85,7	14,0	0,3
C74	Adrenal bez	215	89,7	9,9	0,4
C75	Diğer Endokrin	87	75,8	24,2	0,0
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	12394	96,5	2,9	0,6
C81	Hodgkin hastalığı	1349	97,6	2,4	0,0
C82-85,96	Non-Hodgkin lenfoma	4894	96,7	2,9	0,4
C88	İmmunoproliferatif has.	22	100,0	0,0	0,0
C90	Multiple Myelom	1716	94,7	4,8	0,5
C91	Lenfoid Lösemi	2104	97,1	2,4	0,5
C92-94	Myeloid Lösemi	2078	97,3	1,8	0,9
C95	Lösemi, tanımlanmamış	231	83,9	7,5	8,6
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	5056	59,3	25,9	14,8

S: Olgu Sayısı HD: Histolojik doğrulama YÖB: Yalnız ölüm bildirimi

Geçerlilik

Toplanan verilerin gerçekte olduğu durumu yansıtmadır. Veri tabanı üzerinden geçerlilik kontrolü ancak iki şekilde yapılabilmektedir:

- 1) Eksik bilgi sıklığının belirlenmesi
- 2) Tanı yöntemlerinin değerlendirilmesi

Bu yöntemlerden “tanı yöntemlerinin değerlendirilmesi” histolojik doğrulaması olan tanı sıklığı ile geçerlilik arasında doğrusal bir ilişki mevcuttur. Tanı yöntemlerinin incelenmesi şekil 4, tablo 6 ve 7’de detaylı olarak yapılmıştır.

Eksik bilgi sıklığının belirlenmesinde “Kanser Kayıtlığında Standartlar El Kitabı” içinde yer alan gerekli ve zorunlu olan başlıklar ele alınmıştır (Tablo 8).

Tablo 8. 2009 Yılı “Türkiye Birleşik 2009 Veri Tabanı”nın Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi

VERİ BAŞLIKLARI	BİLİNMEYEN	HATALI	TOPLAM	%*
Tanı yöntemi	1463	301	1764	4,4
Topografi (76,- ve 80.-)	881	12	893	2,2
Histoloji (8000.-)	3497	12	3509	8,8
Lateralite	3010	0	3010	7,5
Differansiyasyon**	20642	0	20642	51,6
Tedavi	3770	0	3770	9,4
Özet evre	11325	0	11325	28,3

*Toplam veri tabanı içindeki yüzdesidir. ** Sadece Histolojik

Tablo 8 incelendiğinde özellikle kanserlerin differansiyasyon ve özet evrelerinin belirlenmesinde kanser kayıt elemanlarının problem yaşadıkları görülmektedir.

Zamanındalık

Toplanan verilerin zamanında toplanıp, değerlendirilmesidir. Bunun için önerilmekte olan ilk 12 ayda ilgili yıla ait olguların %90'ının, ikinci 12 ayda ise %95'inin kayıt altına alınmasıdır (9). "Türkiye Birleşik 2009 Veri Tabanı" zamanındalık açısından incelendiğinde veri tabanında yer alan olguların %77,3'ünün ilk 12 ayda, %88,8'inin ise 42 ayda kayıt altına alınmış olduğu saptanmıştır (Tablo 9).

Tablo 9. Zamanındalık Açısından "Türkiye Birleşik 2009 Veri Tabanı" İncelenmesi

ICD-10	Topografi	Toplam	31.12.2010		15.06.2012	
			Olgu Sayısı	%	Olgu Sayısı	%
C00-96	Tüm Topografiler	40001	30903	77,3	35536	88,8
C00-14	Ağız, Farinks	830	646	77,8	756	91,1
C15-26	Sindirim Organları	7523	6106	81,2	6852	91,1
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	7328	5797	79,1	6664	90,9
C40-41	Kemik	170	120	70,6	145	85,3
C43	Deri Melanomu	353	276	78,2	312	88,4
C44	Diğer Deri	3666	2608	71,1	3201	87,3
C45	Mezotelyoma	172	127	73,8	154	89,5
C46	Kaposi Sarkomu	78	56	71,8	71	91,0
C47;49	Konnektif,yumuşak dokular	345	260	75,4	302	87,5
C50	Meme	4053	3151	77,7	3510	86,6
C51-58	Kadın Genital Organları	2103	1585	75,4	1801	85,6
C60-63	Erkek Genital Organları	3270	2515	76,9	2903	88,8
C64-68	Üriner Organlar	3032	2464	81,3	2761	91,1
C69	Göz	63	36	57,1	46	73,0
C70-72	Beyin,Sinir Sistemi	939	675	71,9	795	84,7
C73	Tiroid	2241	1792	80,0	2032	90,7
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	71	46	64,8	58	81,7
C81-85, 88, 90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	2853	1967	68,9	2399	84,1
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	911	676	74,2	774	85,0

2009 YILI VERİLERİ

Tablo 10. Cinsiyete Göre Yaşa Standardize Edilmiş Hız Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2009) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	ERKEK Topografi	2009	ICD-10	KADIN Topografi	2009
C00-96	Tüm Topografiler	269,7	C00-96	Tüm Topografiler	173,3
C00-14	Ağız, Farinks	6,4	C00-14	Ağız, Farinks	2,8
C00	Dudak	1,7	C00	Dudak	0,3
C01-C02	Dil	0,8	C01-C02	Dil	0,5
C03-C06	Ağız	0,8	C03-C06	Ağız	0,5
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,5	C07-C08	Tükrük Bezleri	0,4
C09	Tonsil	0,3	C09	Tonsil	0,1
C10	Diğer Orofarinks	0,1	C10	Diğer Orofarinks	0
C11	Nasofarinks	1,7	C11	Nasofarinks	0,8
C12-C13	Hipofarinks	0,4	C12-C13	Hipofarinks	0,2
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,1	C14	Farinks, tanımlanmamış	0
C15-26	Sindirim Organları	52,1	C15-26	Sindirim Organları	30,1
C15	Özofagus	2,6	C15	Özofagus	1,3
C16	Mide	16,2	C16	Mide	8,1
C17	İnce Barsak	0,6	C17	İnce Barsak	0,5
C18	Kolon	12,6	C18	Kolon	8,1
C19-C20	Rektum	8,4	C19-C20	Rektum	5,3
C21	Anüs	0,2	C21	Anüs	0,2
C22	Karaciğer	4,0	C22	Karaciğer	1,7
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,8	C23-C24	Safrakesesi vb.	1,7
C25	Pankreas	5,4	C25	Pankreas	3,0
C26	Diğer Sindirim Organları	0,3	C26	Diğer Sindirim Organları	0,2
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	75,3	C30-34,C37-C38	Solunum Organları	9
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,5	C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,2
C32	Larinks	8,1	C32	Larinks	0,4
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	66	C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	8,1
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,7	C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,3
C40-C41	Kemik	1,2	C40-C41	Kemik	0,8
C43	Deri Melanomu	2,1	C43	Deri Melanomu	1,6
C44	Diğer Deri	24,0	C44	Diğer Deri	15,8
C45	Mezoteliyoma	1,2	C45	Mezoteliyoma	0,7
C46	Kaposi sarkomu	0,6	C46	Kaposi sarkomu	0,3
C47;C49	Konnektif,Yumuşak doku	2,4	C47;C49	Konnektif,Yumuşak doku	1,5
C50	Meme	0,8	C50	Meme	40,6
C60-63	Erkek Genital Organları	39,2	C51-58	Kadın Genital Organları	21,9
C60	Penis	0,0	C51	Vulva	0,5
C61	Prostat	36,1	C52	Vajina	0,1
C62	Testis	3,1	C53	Uterus Serviksi	4,5
C63	Diğer erkek genital	0,0	C54	Uterus Korpusu	9,3
			C55	Uterus unspec.	0,3
			C56	Over	6,9
			C57	Diğer Kadın Genital	0,3
			C58	Plasenta	0,0
C64-68	Üriner Organlar	28,3	C64-68	Üriner Organlar	6,5
C64	Böbrek	6,3	C64	Böbrek	3,5
C65	Renal Pelvis	0,3	C65	Renal Pelvis	0,0
C66	Üreter	0,2	C66	Üreter	0,1
C67	Mesane	21,4	C67	Mesane	2,9
C68	Diğer Üriner organlar	0,1	C68	Diğer Üriner organlar	0,0
C69	Göz	0,4	C69	Göz	0,4
C70-C72	Beyin, sinir sistemi	5,4	C70-C72	Beyin, sinir sistemi	5,0
C73	Tiroid	4,5	C73	Tiroid	18,6
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,5	C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,4
C74	Adrenal bez	0,4	C74	Adrenal bez	0,3
C75	Diğer Endokrin	0,1	C75	Diğer Endokrin	0,1
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik	19	C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik	13,5
C81	Hodgkin hastalığı	2	C81	Hodgkin hastalığı	1,1
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	7,2	C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	5,3
C88	İmmunoproliferatif has.	0	C88	İmmunoproliferatif has.	0
C90	Multiple Myelom	2,7	C90	Multiple Myelom	1,9
C91	Lenfoid Lösemi	3,6	C91	Lenfoid Lösemi	2,7
C92-C94	Myeloid Lösemi	3,1	C92-C94	Myeloid Lösemi	2,2
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,4	C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,3
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	6,3	C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	3,6

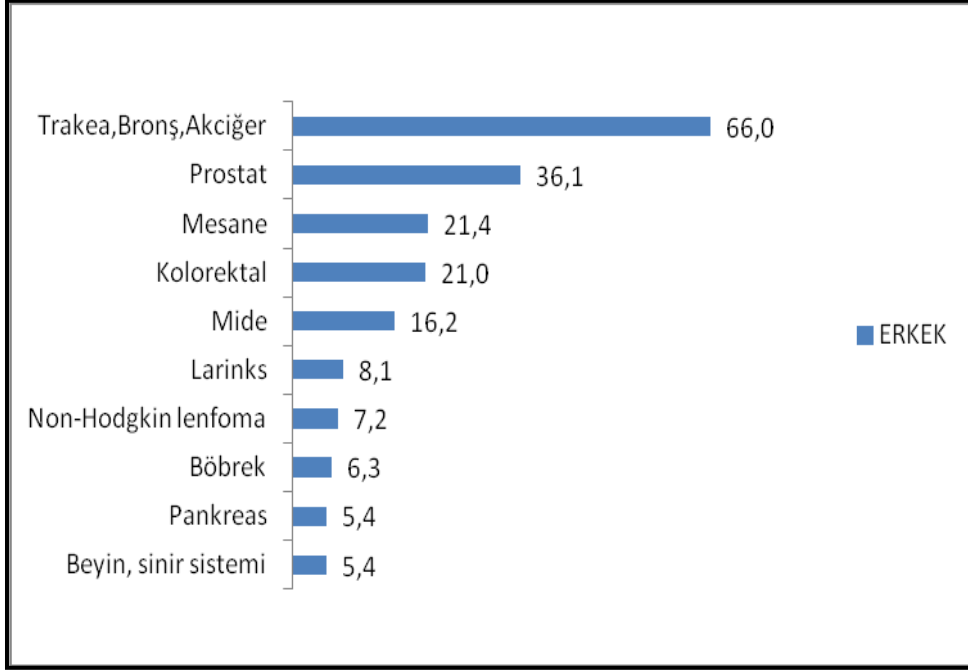
Tablo 11. Erkeklerde Yaşa Özel Hızların Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2009) (100.000 Kişide Kaba Hız)

ICD-10	Topografi	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C00-96	Tüm Topoerfeller	21.0	13.0	11.0	18.0	21.0	32.0	45.0	74.0	137.0	247.0	456.0	776.0	1090.0	1603.0	2067.0	2181.0	2198.0	1842.0
C00-14	Ağız, Farinks	0.2	0.2	0.5	0.6	0.1	0.7	1.9	3.7	5.6	9.8	17.2	21.0	22.9	33.4	28.5	30.0	32.1	37.6
C00	Dudak	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.3	0.3	1.2	2.1	3.8	5.7	5.8	9.7	10.9	12.2	8.9	14.1
C01-C02	Dil	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.3	0.6	0.2	1.2	3.8	2.1	3.4	2.4	2.0	7.3	5.3	4.7
C03-C06	Ağız	0.0	0.2	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.3	0.7	2.2	2.0	1.8	2.4	3.9	2.7	4.9	3.6	9.4
C07-C08	Türkük Bezleri	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.3	0.5	0.7	0.4	2.3	1.7	3.4	2.0	1.6	3.6	0.0
C09	Tonsil	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.8	1.3	2.4	1.9	1.4	0.0	0.0	0.0
C10	Diğer Orofarinks	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.3	0.7	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
C11	Nasofarinks	0.0	0.0	0.4	0.6	0.1	0.0	0.6	1.9	2.6	2.6	4.8	6.5	4.1	5.8	8.8	2.4	5.3	9.4
C12-C13	Hipofarinks	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.2	0.5	1.0	1.0	1.7	3.9	0.0	1.6	1.8	0.0
C14	Farinks, tanımlanmamış	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.2	0.0	0.2	0.0	0.7	1.0	0.7	0.0	3.6	0.0
C15-26	Sindirim Organları	0.3	0.0	0.0	0.7	1.1	3.3	6.9	17.7	30.0	49.3	90.0	151.8	209.9	299.7	427.0	478.1	432.8	381.7
C15	Özofagus	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.1	0.1	2.1	1.7	1.2	3.6	7.2	10.9	15.0	16.3	28.5	21.4	37.7
C16	Mide	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	1.2	2.5	5.8	9.3	15.3	28.9	38.8	66.9	92.8	126.5	186.2	142.5	113.1
C17	İnce Barsak	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.7	0.8	0.9	1.0	1.3	2.0	2.4	6.1	2.4	5.3	0.0
C18	Kolon	0.0	0.0	0.0	0.6	0.1	1.2	1.7	4.0	8.8	12.5	20.6	35.7	47.1	73.0	123.1	95.9	96.2	75.4
C19-C20	Rektum	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	2.3	3.2	3.8	7.0	13.9	31.6	32.4	45.9	64.6	68.3	81.9	61.3
C21	Anüs	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.6	0.8	0.7	1.9	0.7	0.0	3.6	0.0
C22	Karaciğer	0.3	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.4	1.2	3.1	7.7	13.7	19.5	25.6	29.2	34.1	17.8	33.0
C23-C24	Safrakesesi vb.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	1.3	1.9	4.2	4.4	5.8	9.7	15.6	11.4	14.2	42.4
C25	Pankreas	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.3	1.0	2.6	6.5	8.9	17.3	23.9	32.9	43.5	48.0	48.1	18.8
C26	Diğer Sindirim Organları	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.3	0.7	0.6	1.0	0.7	0.5	1.4	3.3	1.8	0.0
C30-34,C37-C38	Solumun Organları	0.4	0.0	0.1	0.2	0.5	0.7	2.1	8.4	29.2	78.0	171.8	280.9	362.6	466.6	567.9	508.9	431.1	202.5
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0.2	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.6	0.3	0.5	0.6	1.6	1.7	1.4	3.4	4.1	3.6	0.0
C32	Larinks	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.9	4.3	10.0	25.0	35.7	36.9	44.9	48.3	39.0	41.0	18.8
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.5	1.8	6.8	23.3	66.5	145.4	241.3	321.6	417.9	512.1	462.5	386.5	174.3
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	1.3	1.0	0.8	2.3	2.4	2.4	4.1	3.3	0.0	9.4
C40-C41	Kemik	0.5	0.6	1.0	3.1	1.2	0.5	1.0	0.3	1.0	0.5	1.0	2.3	2.4	1.9	4.1	2.4	0.0	0.0
C43	Deri Melanomu	0.0	0.2	0.0	0.1	0.7	0.6	1.2	1.9	1.2	3.4	2.8	8.8	7.2	9.7	10.9	11.4	16.0	9.4
C44	Diğer Deri	0.2	0.2	0.3	0.7	0.5	1.4	3.5	5.2	11.7	18.0	32.5	61.6	85.7	138.7	191.1	264.2	302.8	348.7
C45	Mezoteliyoma	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.2	1.5	3.4	4.1	4.8	8.7	8.8	8.1	5.3	9.4
C46	Kaposi sarkomu	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.6	0.5	1.0	6.3	5.4	8.1	12.5	9.4
C47-C49	Konnekatif,Yumuşak doku	2.5	0.0	0.6	0.4	0.7	0.6	1.1	1.3	3.5	3.1	4.8	4.4	6.5	10.1	8.2	9.8	10.7	9.4
C50	Meme	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	0.3	0.5	0.7	1.4	2.1	2.4	3.4	8.8	7.3	8.9	4.7
C60-63	Erkek Genital Organları	0.6	0.0	0.4	3.1	6.1	7.4	7.5	6.4	6.3	10.6	27.4	80.7	159.8	282.2	384.3	421.1	468.4	457.0
C60	Penis	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0
C61	Prostat	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.3	1.8	6.9	25.6	77.6	156.4	281.7	382.9	420.3	466.6	447.6
C62	Testis	0.6	0.0	0.4	3.1	6.1	7.4	7.2	6.1	4.5	3.3	1.8	3.1	3.1	0.0	0.7	0.8	1.8	9.4
C63	Diğer erkek genital	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.3	0.0	0.7	0.0	0.0	0.0
C64-68	Üriner Organlar	1.3	0.2	0.1	0.2	0.6	1.2	3.4	6.1	12.6	24.0	49.5	75.0	115.8	190.9	238.8	213.8	281.4	202.6
C64	Böbrek	1.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.4	0.7	3.5	4.8	7.7	15.8	19.7	27.7	38.2	38.8	28.5	17.8	14.1
C65	Renal Pelvis	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	0.5	0.8	0.5	0.0	2.9	2.7	0.8	1.8	0.0
C66	Üreter	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.3	0.2	0.5	1.4	1.4	0.7	2.4	5.3	0.0
C67	Mesane	0.2	0.0	0.0	0.1	0.5	0.8	2.6	2.5	7.6	15.3	32.7	54.3	86.7	147.4	195.2	180.5	252.9	188.5
C68	Diğer Üriner organlar	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	1.0	1.4	1.6	3.6	0.0
C69	Göz	1.1	0.3	0.1	0.3	0.0	0.1	0.0	0.1	0.2	0.3	0.6	0.3	1.0	0.5	1.4	2.4	8.9	0.0
C70-C72	Beyin, sinir sistemi	2.5	1.9	1.2	1.3	1.5	2.1	4.1	4.0	8.1	9.5	7.9	14.0	14.3	21.7	22.4	17.9	10.7	4.7
C73	Tiroid	0.0	0.0	0.1	0.4	1.5	3.0	3.7	6.6	7.8	9.3	11.3	13.7	14.7	15.9	6.8	4.1	1.8	9.4
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	1.0	0.2	0.4	0.0	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.7	0.4	1.8	2.0	0.0	1.4	1.6	0.0	0.0
C74	Adrenal bez	1.0	0.2	0.4	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.5	0.4	0.8	1.0	0.0	1.4	1.6	0.0	0.0
C75	Diğer Endokrin	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	1.0	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	9.8	8.6	5.3	6.0	6.2	8.6	7.6	9.7	15.1	21.8	23.7	38.5	53.2	80.1	100.7	134.1	94.5	89.5
C81	Hodgkin hastalığı	0.8	1.4	0.4	1.5	1.6	2.1	1.9	2.1	2.1	2.9	3.6	3.9	3.1	5.3	4.1	4.1	1.8	0.0
C82-C85,C96	Non-Hodgkin lenfoma	1.4	2.8	1.7	2.3	1.6	2.7	2.5	4.3	6.9	9.8	10.3	18.9	22.5	32.4	31.3	52.0	41.0	33.0
C88	İmmünoöroliferatif has.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	0.8	0.0	0.0
C90	Multiple Mielom	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.3	0.3	0.7	1.0	1.9	4.0	8.0	12.3	17.9	25.2	21.9	16.0	9.4
C91	Lenfoid Lösemi	5.2	3.1	2.5	1.2	1.0	0.6	0.7	1.0	1.8	2.4	2.8	3.6	8.2	13.0	19.7	31.7	10.7	18.8
C92-C94	Mieloid Lösemi	1.6	1.1	0.4	1.0	1.8	2.9	2.1	1.5	3.0	4.5	3.0	3.6	6.8	10.1	18.4	18.7	21.4	28.3
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0.8	0.2	0.3	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.3	0.3	0.0	0.0	0.3	1.4	2.0	4.9	3.6	0.0
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer & tanımlanmamış	0.6	0.3	0.1	0.6	0.1	1.0	1.0	1.5	4.0	6.0	9.3	14.8	23.5	32.8	50.3	57.7	80.1	66.0

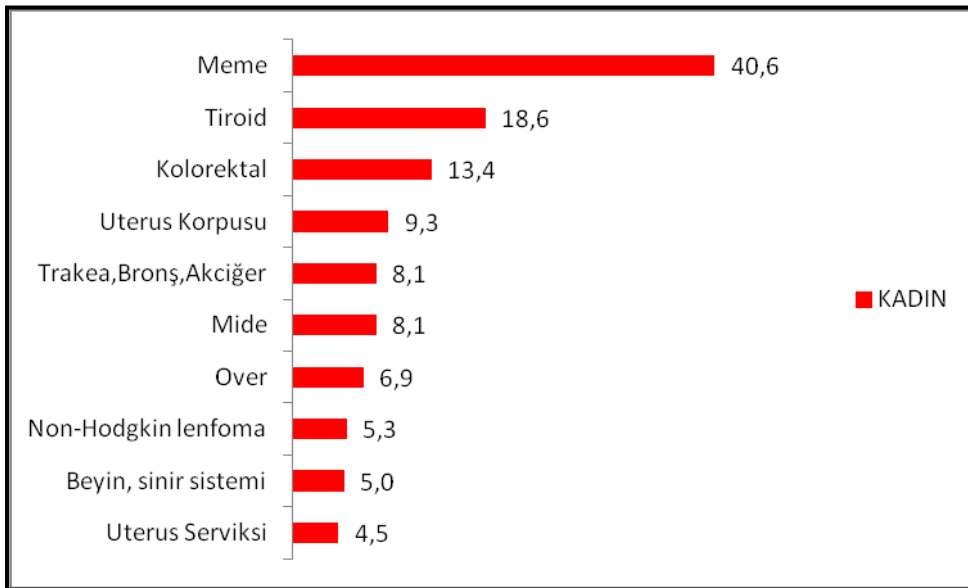
Tablo 12. Kadınlarda Yaşa Özel Hızların Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2009) (100.000 Kişide Kaba Hız)

ICD-10	Topografi	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C00-96	Tüm Tumorlar	17,0	10,0	11,0	14,0	26,0	46,0	79,0	141,0	228,0	307,0	389,0	478,0	578,0	714,0	815,0	916,0	890,0	768,0
C00-14	Ağız, Farinks	0,2	0,2	0,6	0,8	0,7	1,2	0,8	2,6	3,4	4,5	5,4	6,7	8,3	11,1	13,0	10,8	25,5	23,3
C00	Dudak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,2	0,6	0,0	1,3	0,9	2,2	3,8	7,2	2,1
C01-02	Dil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3	0,5	1,0	1,2	1,8	0,6	3,8	3,2	1,3	2,0	10,6
C03-06	Ağız	0,0	0,0	0,2	0,2	0,4	0,0	0,3	0,1	0,5	1,2	0,8	1,5	0,6	1,7	1,1	2,5	8,2	2,1
C07-08	Tükürük Bezleri	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	0,7	0,2	0,8	0,5	1,0	2,6	2,7	1,9	3,1	6,4
C09	Tonsil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0
C10	Diğer Orofarinks	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C11	Nasofarinks	0,0	0,0	0,2	0,6	0,3	0,9	0,4	1,2	0,8	1,7	1,0	2,1	3,8	2,1	2,2	0,0	1,0	2,1
C12-13	Hipofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	0,2	0,6	0,8	0,0	0,0	1,1	1,3	2,0	0,0
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	1,0	0,0
C15-26	Sindirim Organları	0,5	0,2	0,2	0,5	2,0	4,8	4,8	13,4	24,4	35,8	55,1	87,2	108,5	170,2	221,7	243,3	271,5	176,5
C15	Özofagus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,1	0,4	1,0	2,2	2,7	4,4	2,2	9,4	11,9	9,5	15,4	0,0
C16	Mide	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	1,7	1,5	4,7	7,9	9,7	15,4	22,5	27,3	42,6	57,3	72,3	71,7	53,2
C17	İnce Barsak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,7	0,3	1,4	2,1	1,3	2,6	3,8	0,6	1,0	2,1
C18	Kolon	0,0	0,2	0,2	0,5	0,8	1,7	2,0	3,4	7,7	10,4	14,1	23,8	29,2	40,5	55,7	62,7	88,1	46,8
C19-20	Rektum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,7	0,6	2,6	2,8	8,4	12,7	17,0	22,5	28,1	37,8	29,2	32,8	25,5
C21	Anüs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,4	0,5	0,3	1,3	2,2	2,5	2,0	2,1
C22	Karaciğer	0,5	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,9	1,0	1,2	2,7	2,8	5,4	13,6	12,4	13,3	13,3	12,8
C23-24	Safrakesesi vb,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	1,2	2,2	1,8	4,6	8,2	7,7	15,7	19,0	23,6	10,6
C25	Pankreas	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,4	0,9	1,7	1,2	3,7	9,0	11,1	23,5	23,8	33,6	23,6	23,4
C26	Diğer Sindirim Organları	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2	0,5	1,0	0,9	1,1	0,6	0,0	0,0
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	0,4	0,0	0,0	0,4	0,3	0,6	2,5	4,2	8,4	13,3	22,7	26,6	34,3	44,8	61,7	60,8	57,4	34,0
C30-31	Burun, sinüsler vb,	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	0,0	0,3	0,2	0,3	1,0	1,3	2,2	1,3	1,0	0,0
C32	Larinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,7	0,3	1,4	1,5	1,9	2,1	0,0	1,9	4,1	2,1
C33-34	Trakea,Bronş,Akciğer	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	2,2	3,4	7,2	12,0	20,7	23,8	31,1	40,5	58,4	55,1	52,3	31,9
C37-38	Diğer Torasik organlar	0,2	0,0	0,0	0,2	0,3	0,4	0,1	0,3	0,5	0,7	0,4	1,0	0,3	0,9	1,1	2,5	0,0	0,0
C40-41	Kemik	0,3	0,5	0,9	0,9	1,0	0,5	1,1	0,3	0,5	0,9	1,0	1,0	1,3	2,6	2,7	0,0	0,0	0,0
C43	Deri Melanomu	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,7	0,7	0,4	1,3	2,7	2,9	4,6	4,8	5,5	11,9	13,3	15,4	10,6
C44	Diğer Deri	0,0	0,0	0,5	0,3	1,5	1,1	2,9	6,2	10,6	13,8	27,2	31,8	56,8	87,4	122,1	162,9	171,1	206,4
C45	Mezoteliyoma	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,3	0,3	0,7	1,2	1,6	1,8	3,8	3,0	4,3	3,8	3,1	0,0
C46	Kaposi sarkomu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	3,0	2,2	1,9	2,0	10,6
C47-49	Konjektif,Yumuşak doku	1,8	0,3	0,6	0,0	1,0	1,1	0,8	1,9	2,0	1,5	2,7	3,4	2,9	3,4	2,7	8,2	8,2	4,3
C50	Meme	0,0	0,0	0,0	0,3	1,4	8,1	21,3	50,8	81,1	109,1	114,1	121,9	133,9	127,9	104,3	128,0	111,7	78,7
C51-58	Kadın Genital Organları	0,0	0,2	0,9	1,9	1,5	4,3	6,8	13,7	28,5	40,8	62,2	79,7	87,2	97,2	90,1	88,8	53,1	29,7
C51	Vulva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,3	0,9	0,2	1,0	2,2	2,1	3,2	3,2	4,1	8,5
C52	Vajina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,3	0,4	0,0	0,6	0,4	0,5	0,6	1,0	0,0
C53	Uterus Serviks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,2	2,5	6,6	8,9	9,2	11,3	11,6	16,2	16,2	21,6	12,0	6,1	2,1
C54	Uterus Korpusu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,7	1,3	2,8	7,2	16,6	31,5	41,8	45,4	43,5	37,3	33,0	22,5	4,3
C55	Uterus tanımlanmamış	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,0	0,3	1,2	1,3	1,9	0,9	0,5	1,3	1,0	2,1
C56	Over	0,0	0,2	0,9	1,5	1,1	2,4	2,2	3,8	10,4	13,2	17,2	22,7	20,6	32,0	25,9	36,8	17,4	10,6
C57	Diğer Kadın Genital	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,3	0,1	0,2	0,3	0,4	1,3	0,3	2,1	1,1	1,9	1,0	2,1
C58	Plasenta	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C64-68	Üriner Organlar	1,2	0,9	0,3	0,2	0,2	0,4	1,0	2,5	5,7	9,0	12,5	16,9	25,6	29,4	48,1	43,1	54,3	46,8
C64	Böbrek	1,2	0,7	0,3	0,2	0,1	0,0	0,7	1,6	3,9	4,6	7,0	10,1	15,2	14,5	22,2	17,7	17,4	8,5
C65	Renal Pelvis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,0	0,0	0,5	1,3	0,0	0,0
C66	Üreter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0	1,6	0,0	1,0	0,0
C67	Mesane	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,4	0,3	0,9	1,8	4,4	5,1	6,5	9,8	14,9	23,8	24,1	35,9	38,3
C68	Diğer Üriner organlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C69	Göz	1,2	0,2	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	0,2	0,3	0,6	0,3	1,0	0,4	0,0	1,3	0,0	2,1
C70-72	Beyin, sinir sistemi	2,2	1,5	1,5	0,8	1,4	2,1	4,2	4,3	4,4	5,6	10,4	13,4	17,1	18,3	18,9	17,7	16,4	8,5
C73	Tiroit	0,0	0,0	1,5	3,7	9,3	16,5	24,6	31,7	45,1	47,9	43,8	47,5	34,6	29,8	21,6	15,2	13,3	17,0
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	1,7	0,4	0,4	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	1,0	0,8	0,8	0,0	0,4	0,5	0,0	0,0	0,0
C74	Adrenal bez	1,7	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,5	0,4	0,8	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
C75	Diğer Endokrin	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	7,8	5,4	3,1	4,2	4,4	4,1	5,6	7,1	10,5	16,4	20,1	28,4	42,0	61,0	61,5	70,4	53,2	74,5
C81	Hodgkin hastalığı	0,2	0,5	0,6	1,1	0,8	0,7	1,4	1,0	1,0	1,0	2,5	2,3	1,3	2,6	2,7	1,3	4,1	4,3
C82-85,96	Non-Hodgkin lenfoma	0,7	0,8	0,5	0,9	2,0	2,0	2,4	3,2	5,5	6,8	8,4	13,4	18,1	26,9	26,5	30,4	22,5	31,9
C86	İmmüno proliferatif has,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
C90	Multiple Myelom	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,5	2,6	4,3	4,9	10,5	14,9	11,3	10,8	8,2	6,4
C91	Lenfoid Lösemi	5,9	2,8	1,7	0,9	0,6	0,1	0,7	0,6	0,5	1,7	1,2	3,1	6,7	7,2	9,2	16,5	15,4	14,9
C92-94	Myeloid Lösemi	0,8	1,0	0,0	0,8	0,7	1,2	1,1	2,2	2,5	4,3	3,7	4,4	4,8	7,7	8,6	11,4	2,0	10,6
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,3	0,6	1,3	3,2	0,0	1,0	6,4
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer & tanımlanmamış	0,2	0,3	0,2	0,3	0,8	0,3	1,1	0,9	1,5	2,7	5,5	6,2	14,9	18,3	27,5	46,3	32,8	44,7

2009 Yılı İlk 10 Kanser

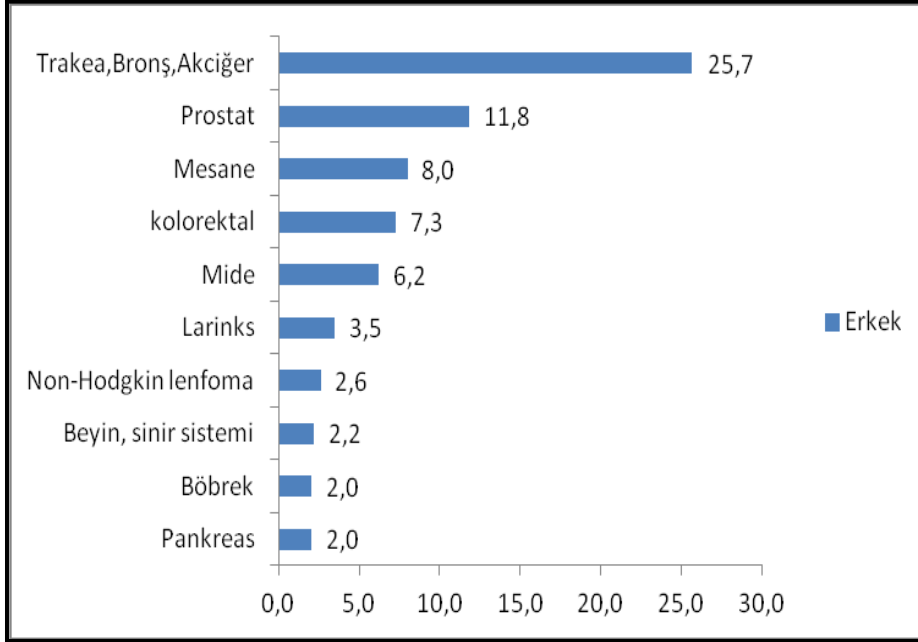

Şekil 6. Erkeklerde En Sık Görülen İlk 10 Kanserin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızlarının Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

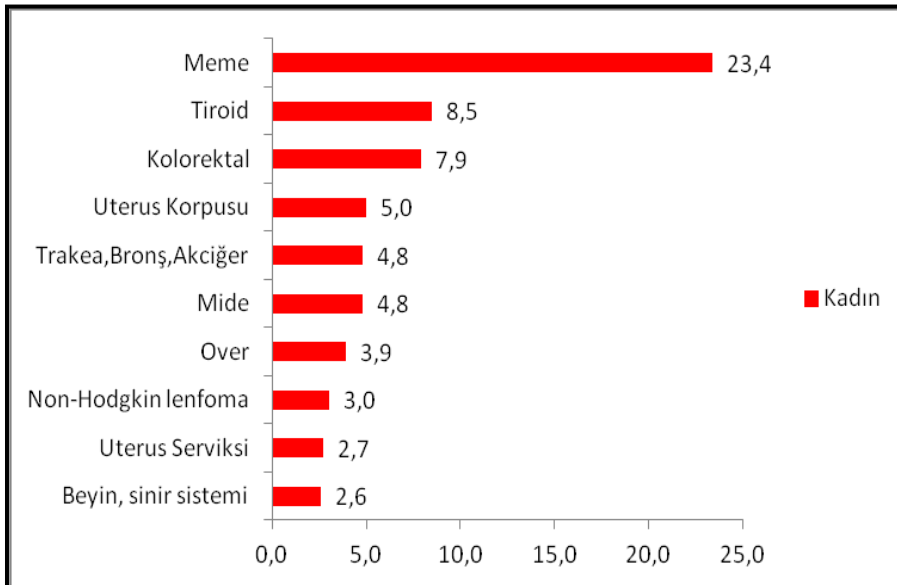

Şekil 7. Kadınlarda En Sık Görülen İlk 10 Kanserin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızlarının Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

Tüm Yaş Grupları

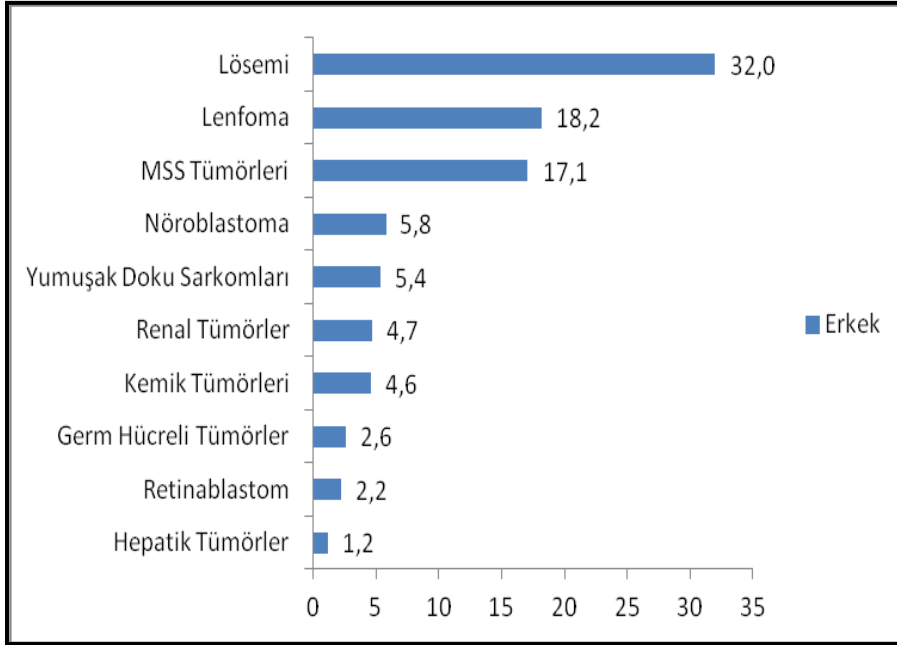

Şekil 8. Tüm Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

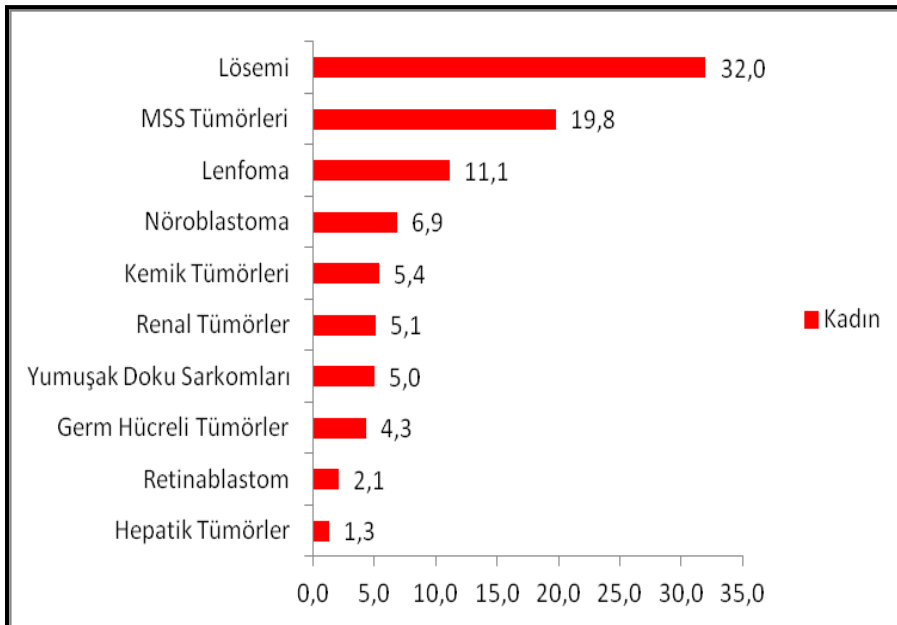

Şekil 9. Tüm Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

Çocukluk Çağı Kanserleri

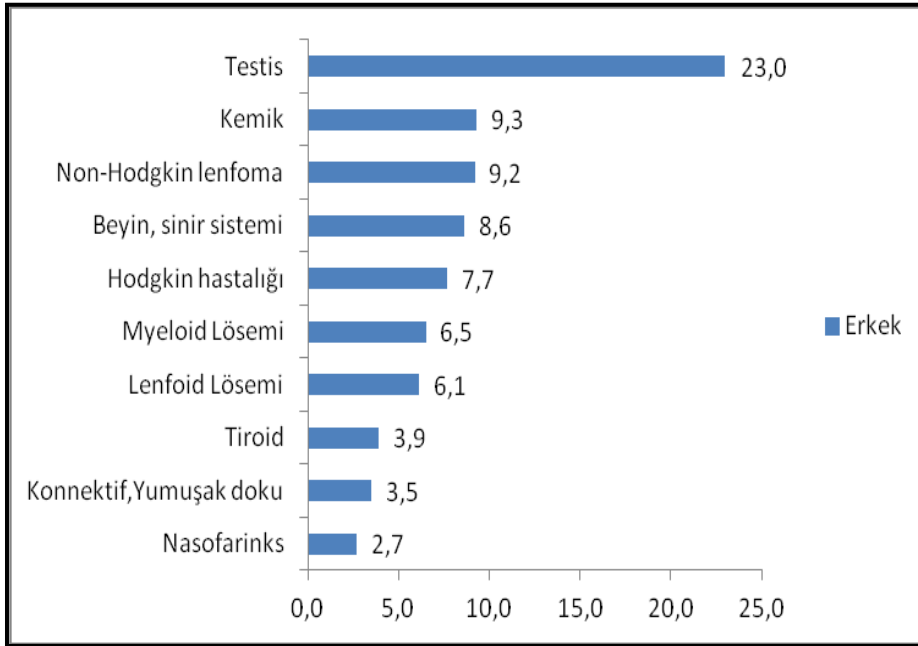

Şekil 10. 0-14 Yaş Gruplarındaki Erkek Çocuklarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

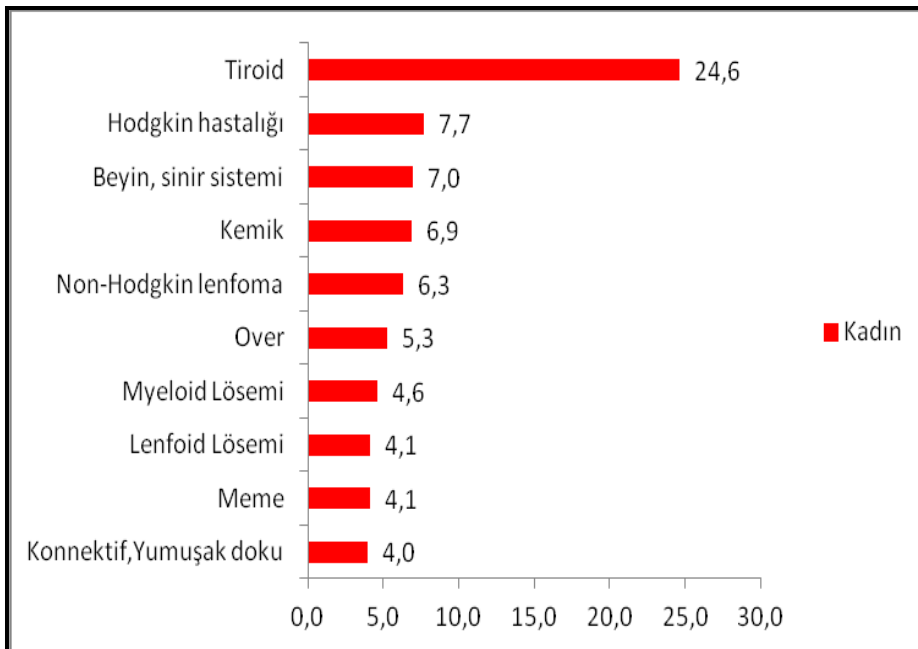

Şekil 11. 0-14 Yaş Gruplarındaki Kız Çocuklarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

15-24 Yaş Grupları

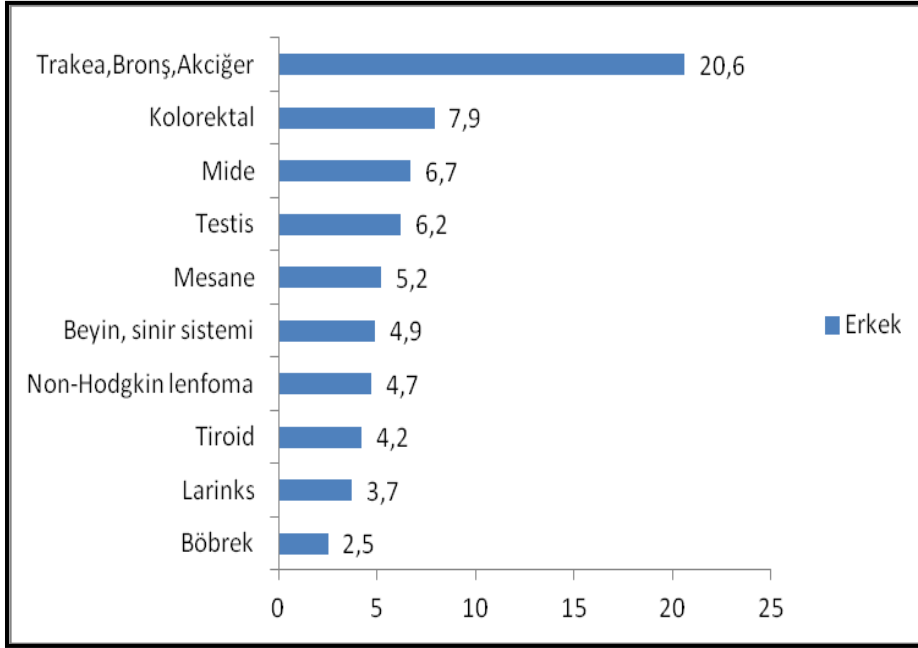

Şekil 12. 15-24 Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

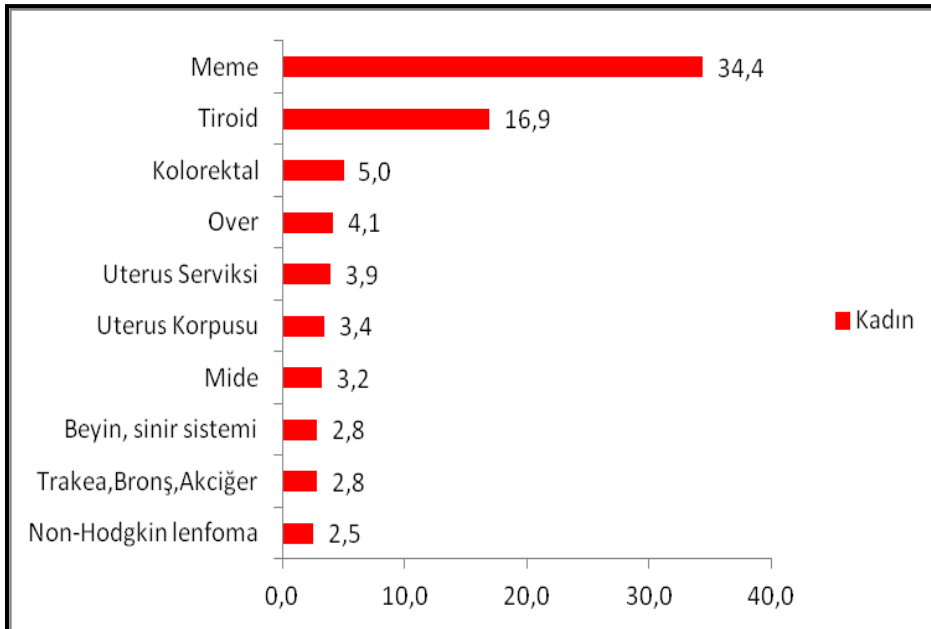

Şekil 13. 15-24 Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

25-49 Yaş Grupları

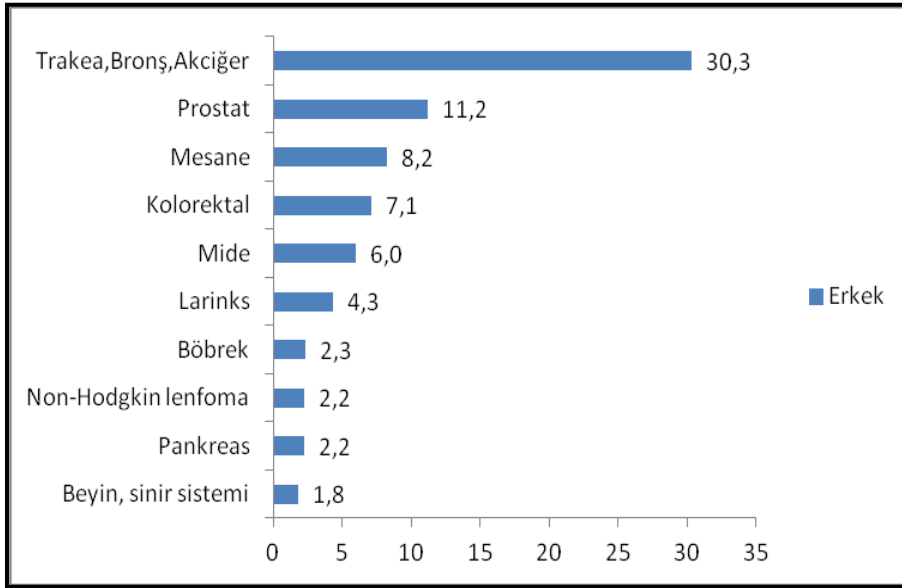

Şekil 14. 25-49 Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

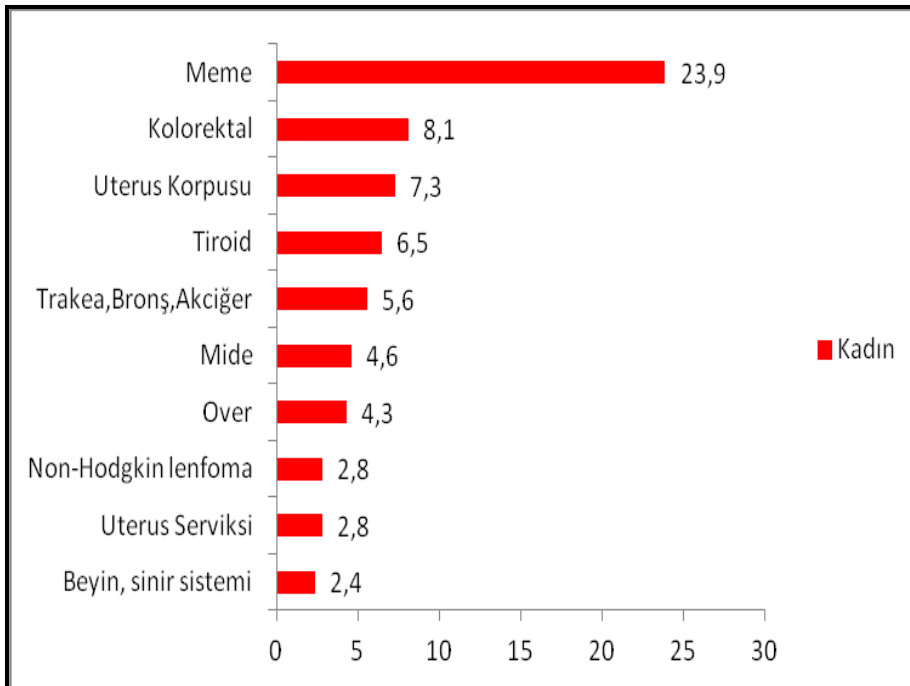

Şekil 15. 25-49 Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

50-69 Yaş Grupları

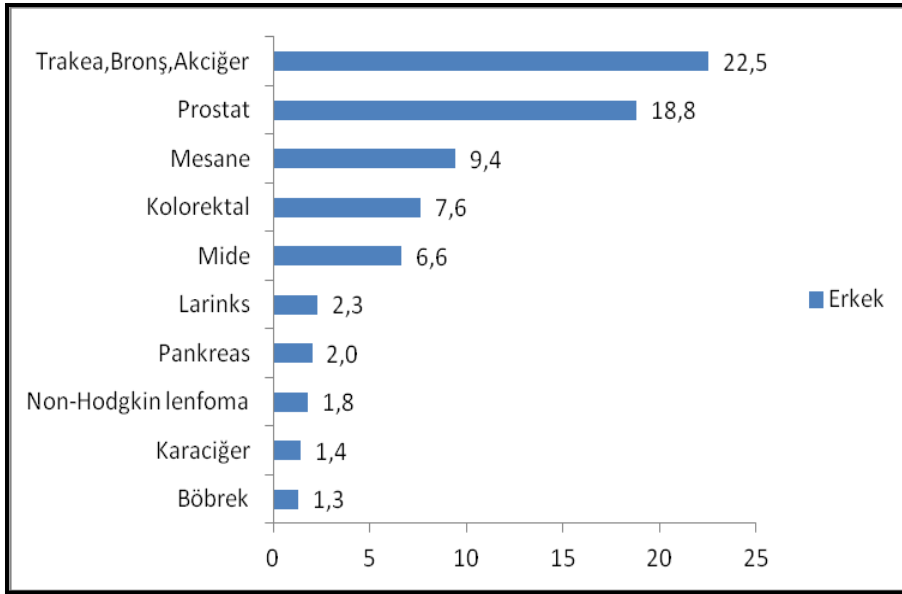

Şekil 16. 50-69 Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

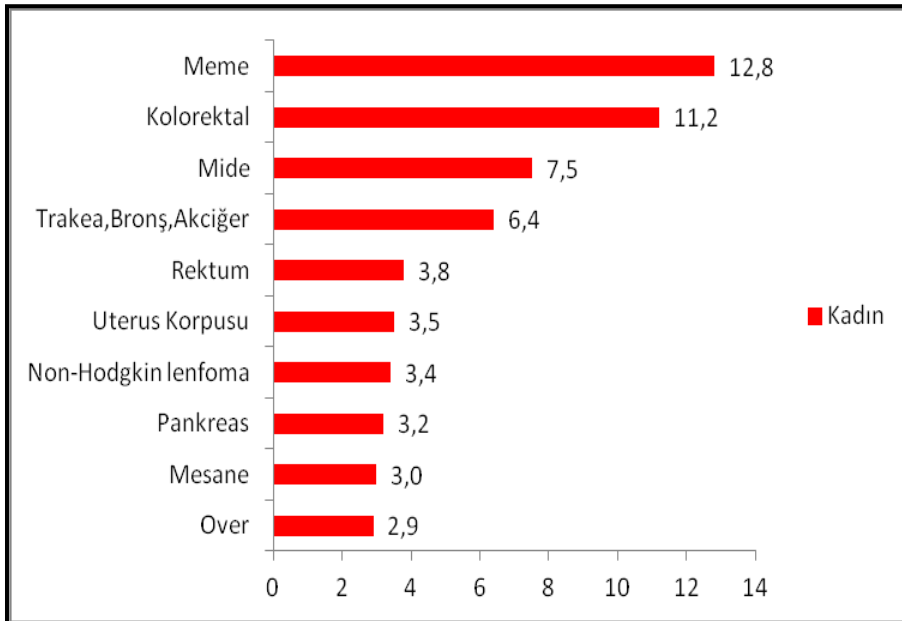

Şekil 17. 50-69 Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

70 Yaş ve Üzeri Yaş Grupları

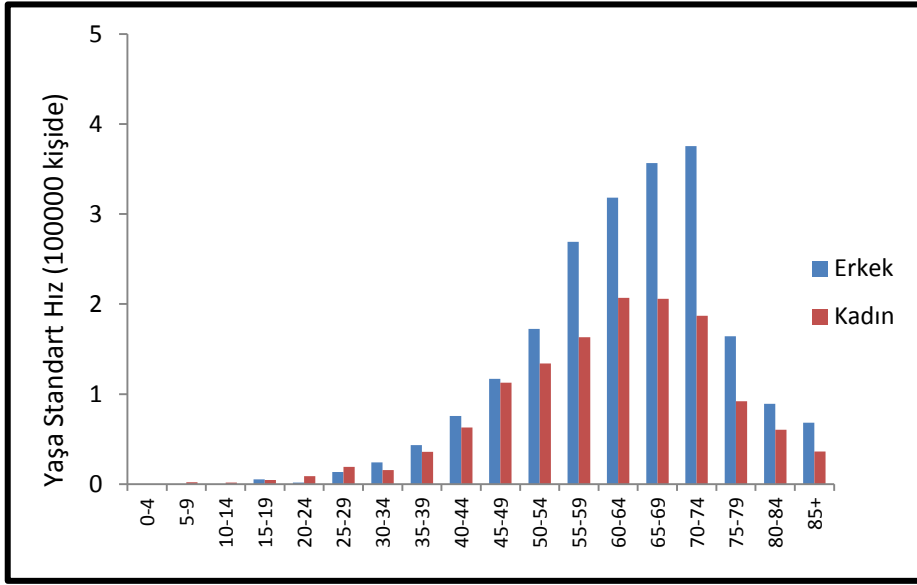

Şekil 18. 70 Ve Üzeri Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

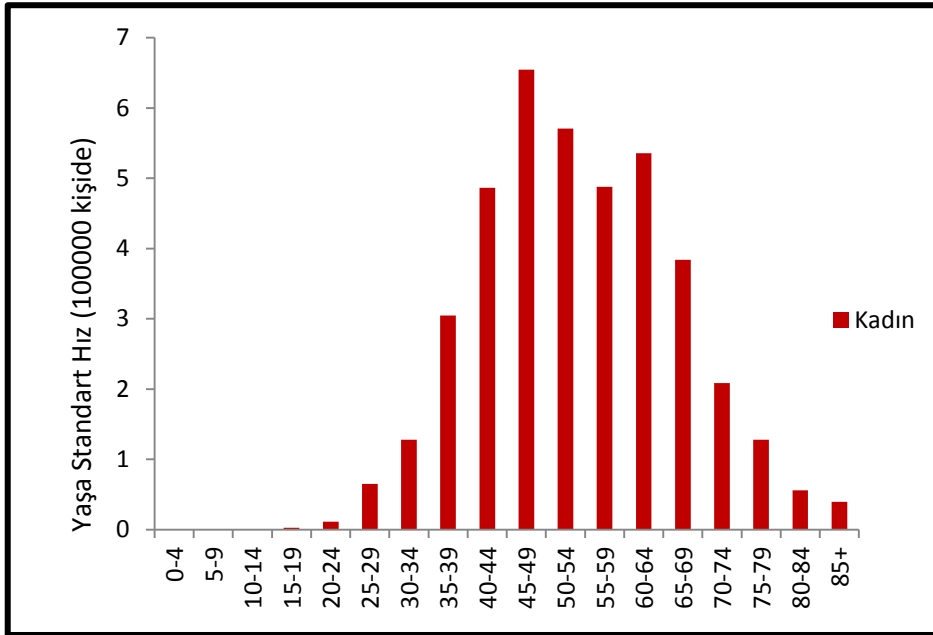

Şekil 19. 70 Ve Üzeri Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

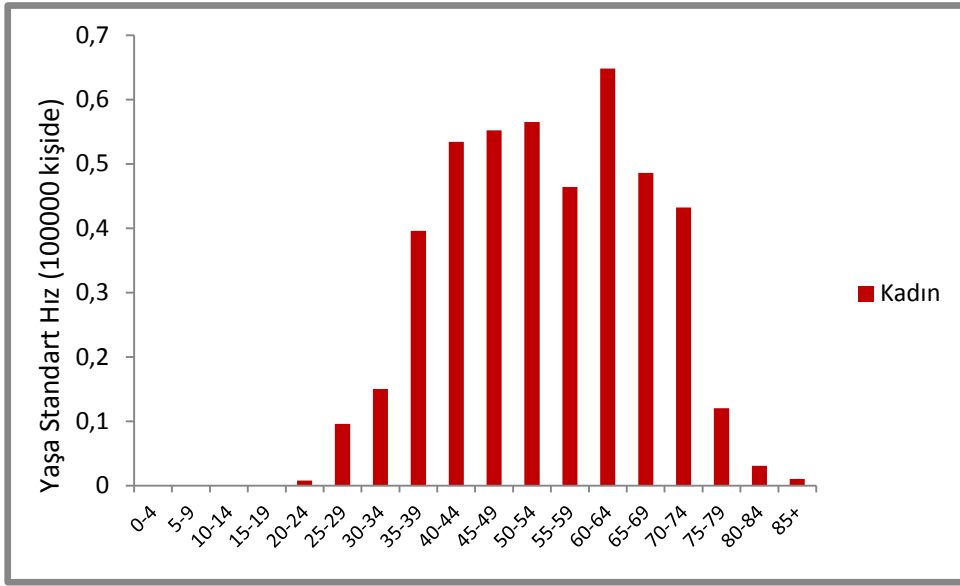
Ulusal Tarama Programında Yer Alan Kanserlerin Yaş Dağılımı

Şekil 20. Kolorektal Kanserin Erkeklerde Ve Kadınlarda Yaş Özel Hızların Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

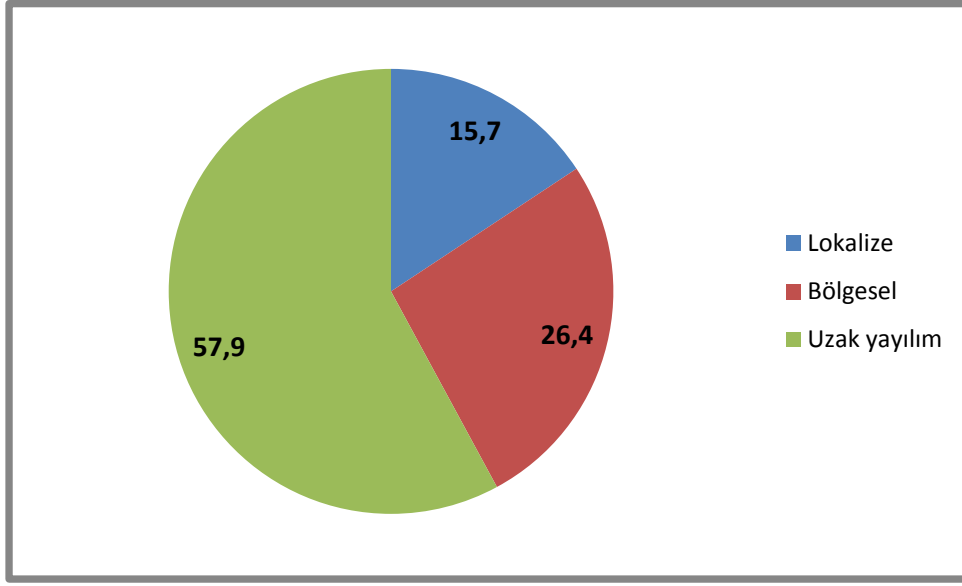

Şekil 21. Meme Kanserinin Yaş Özel Hızlarının Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

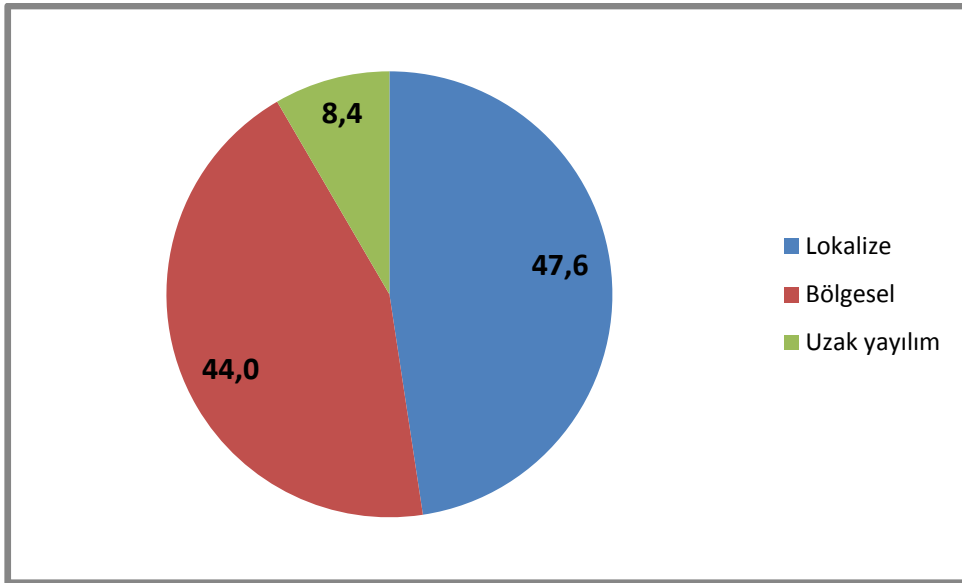

Şekil 22. Serviks Kanserinin Yaş Özel Hızlarının Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

2009 Bazı Kanserlerde Evreler

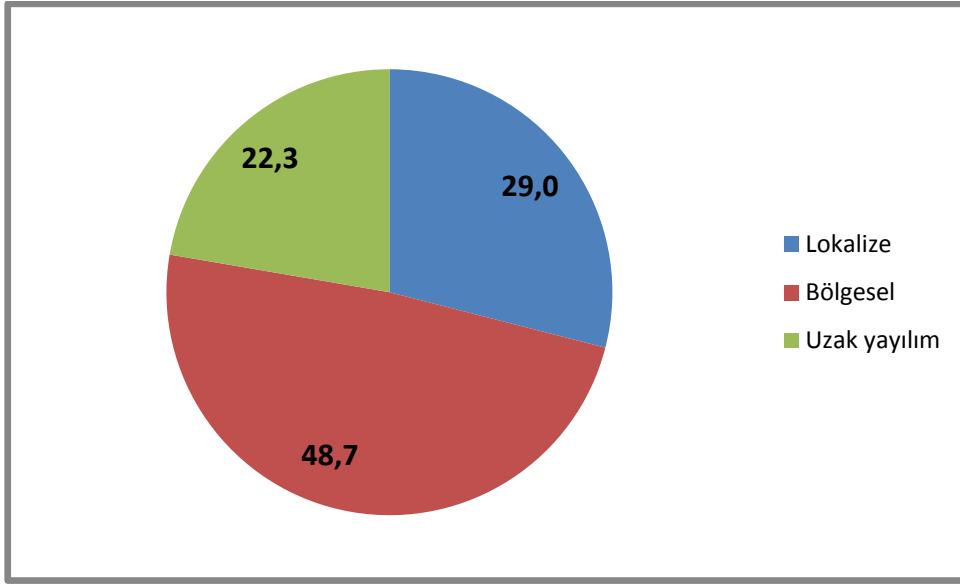
Şekil 23. Akciğer Kanseri Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

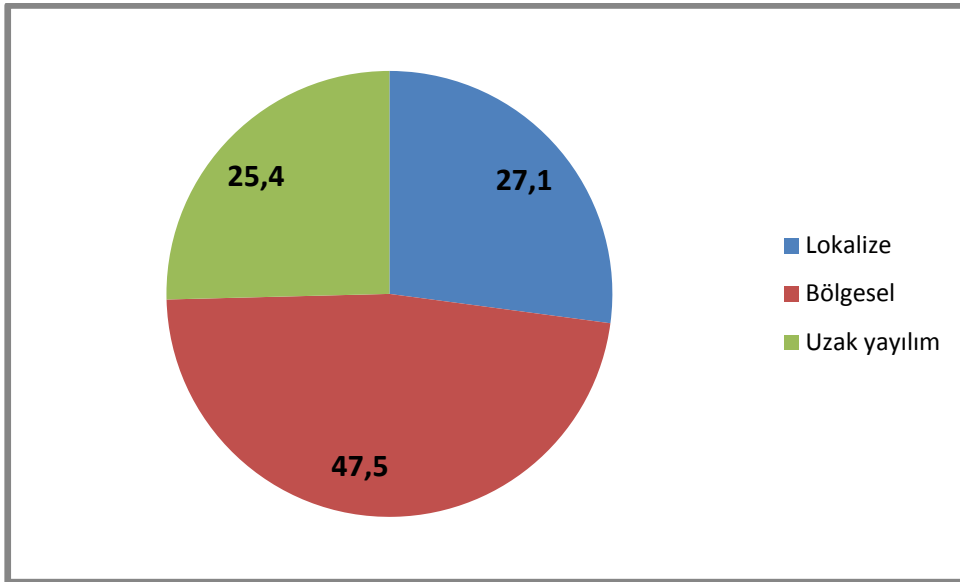
Şekil 24. Meme Kanseri Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

SEER 00, 01
SEER 02, 03, 04, 05
SEER 07

Lokalize
Bölgesel
Uzak organ tutulumu

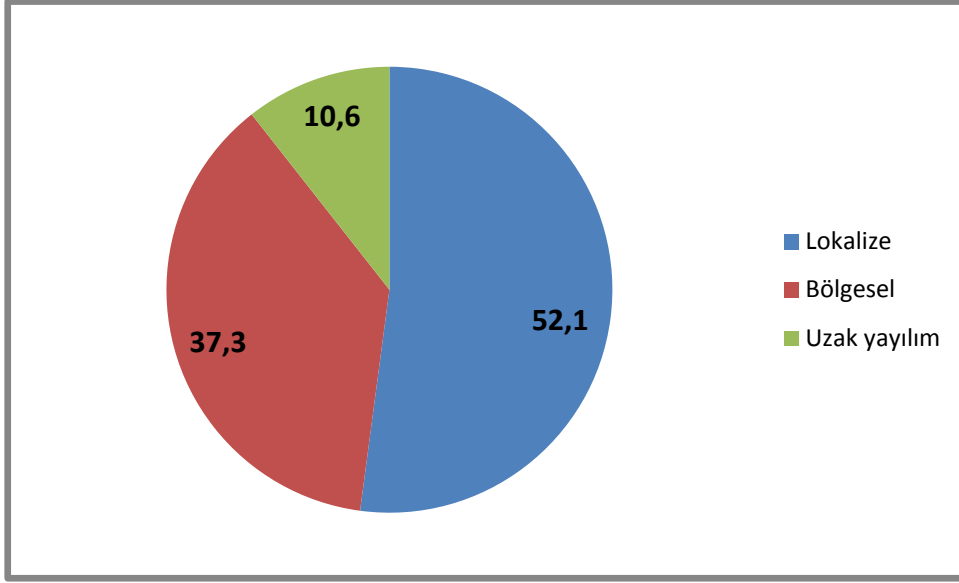
Şekil 25. Kolorektal Kanser Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

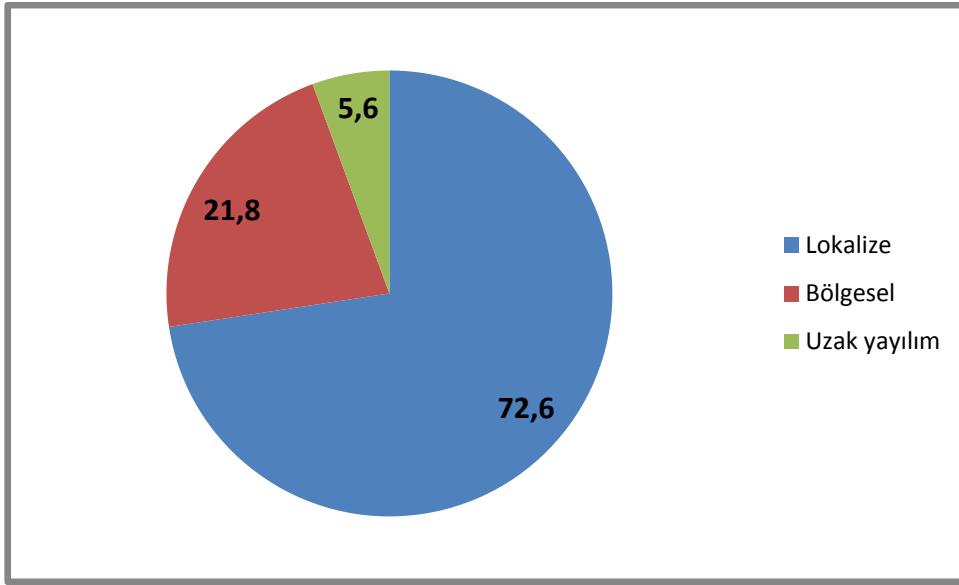
Şekil 26. Mide Kanser Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

SEER 00, 01
SEER 02, 03, 04, 05
SEER 07

Lokalize
Bölgesel
Uzak organ tutulumu

Şekil 27. Servikal Kanser Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

Şekil 28. Uterus Korusu Kanseri Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Birleşik Veri Tabanı, 2009)

SEER 00, 01
SEER 02, 03, 04, 05
SEER 07

Lokalize
Bölgesel
Uzak organ tutulumu

2004-2009 SERİSİ

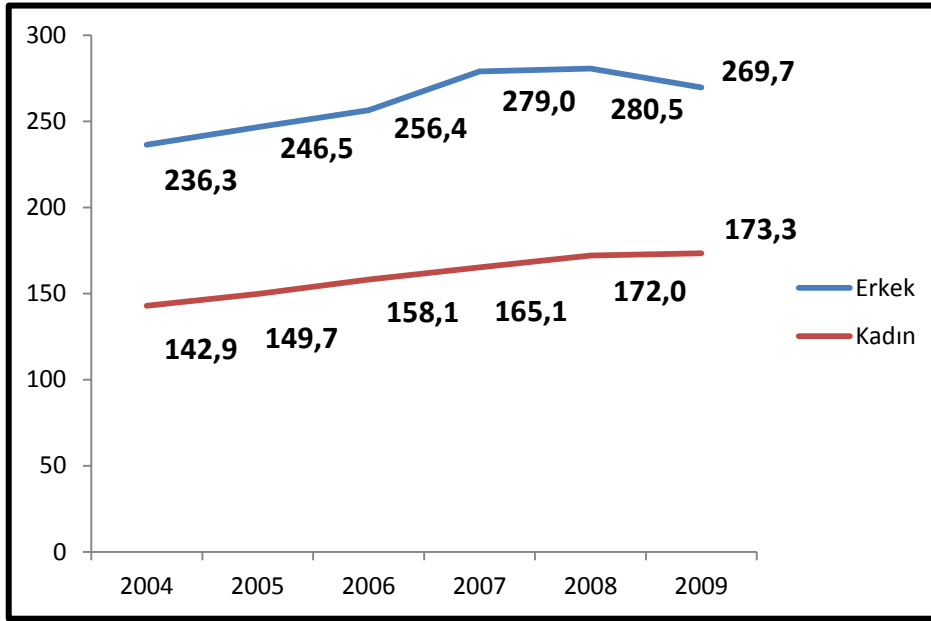
Tablo 13. 2004-2009 Yılları İçin Erkeklerde Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızların Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2004- 2009) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	2004	2005	2006	2007	2008	2009
C00-96	Tüm Topografiler	236,3	246,5	256,4	279,0	280,5	269,7
C00-14	Ağız, Farinks	6,0	5,7	5,1	5,7	6,3	6,4
C00	Dudak	1,9	1,6	1,4	1,4	1,4	1,7
C01-C02	Dil	0,7	0,6	0,5	0,6	0,8	0,8
C03-C06	Ağız	0,6	0,8	0,9	0,7	0,8	0,8
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,5	0,7	0,3	0,5	0,7	0,5
C09	Tonsil	0,3	0,2	0,4	0,2	0,3	0,3
C10	Diğer Orofarinks	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
C11	Nasofarinks	1,2	1,2	1,1	1,7	1,6	1,7
C12-C13	Hipofarinks	0,5	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1
C15-26	Sindirim Organları	43,0	44,6	47,8	52,6	54,7	52,1
C15	Özofagus	2,5	2,4	3,2	3,1	2,6	2,6
C16	Mide	14,1	14,9	14,8	17,3	18,0	16,2
C17	İnce Barsak	0,4	0,6	0,4	0,6	0,6	0,6
C18	Kolon	9,7	9,4	10,8	11,8	12,0	12,6
C19-C20	Rektum	6,8	6,8	7,4	7,3	8,8	8,4
C21	Anüs	0,2	0,2	0,3	0,1	0,3	0,2
C22	Karaciğer	3,6	4,1	3,8	4,1	4,5	4,0
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,5	1,6	1,6	1,8	1,6	1,8
C25	Pankreas	4,0	4,4	5,2	6,3	6,1	5,4
C26	Diğer Sindirim Organları	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	76,2	75,6	79,6	83,1	79,7	75,3
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,5	0,4	0,5	0,4	0,7	0,5
C32	Larinks	10,0	8,9	9,7	9,3	9,1	8,1
C33-C34	Trakea, Bronş, Akciğer	65,1	65,9	68,9	73,0	69,2	66,0
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,6	0,4	0,5	0,4	0,7	0,7
C40-C41	Kemik	1,1	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2
C43	Deri Melanomu	1,5	1,3	1,8	2,0	1,9	2,1
C44	Diğer Deri	20,8	24,6	24,2	27,1	25,1	24,0
C45	Mezoteliyoma	0,8	0,8	1,0	1,0	1,9	1,2
C46	Kaposi sarkomu	0,5	0,5	0,7	0,6	0,8	0,6
C47;C49	Konnektif,Yumuşak doku	1,6	2,1	2,1	2,3	1,9	2,4
C50	Meme	0,8	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8
C60-63	Erkek Genital Organları	27,5	31,2	32	35,8	41,2	39,2
C60	Penis	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
C61	Prostat	24,9	28,6	28,9	32,3	37,6	36,1
C62	Testis	2,5	2,6	3,1	3,3	3,4	3,1
C63	Diğer erkek genital	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
C64-68	Üriner Organlar	24,0	25,2	27,0	28,6	28,1	28,3
C64	Böbrek	4,1	4,1	5,5	5,2	5,8	6,3
C65	Renal Pelvis	0,3	0,2	0,2	0,4	0,3	0,3
C66	Üreter	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
C67	Mesane	19,3	20,6	21,0	22,5	21,7	21,4
C68	Diğer Üriner organlar	0,1	0,2	0,2	0,3	0,1	0,1
C69	Göz	0,2	0,4	0,3	0,3	0,6	0,4
C70-C72	Beyin, sinir sistemi	4,7	5,7	5,4	5,8	6,1	5,4
C73	Tiroid	1,9	2,0	2,6	3,3	3,9	4,5
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,2	0,4	0,4	0,6	0,6	0,5
C74	Adrenal bez	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
C75	Diğer Endokrin	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,1
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	15,4	15,3	17,6	20,6	19,1	19,0
C81	Hodgkin hastalığı	2,0	1,9	2,1	2,2	2,1	2,0
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	6,3	5,9	6,9	7,6	6,9	7,2
C88	İmmunoproliferatif has.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
C90	Multiple Myelom	1,6	1,8	2,0	3,2	2,8	2,7
C91	Lenfoid Lösemi	2,9	3,0	3,3	3,9	3,9	3,6
C92-C94	Myeloid Lösemi	2,4	2,5	3,0	3,2	2,8	3,1
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,2	0,2	0,3	0,5	0,5	0,4
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	10,2	9,2	7,1	7,6	6,5	6,3

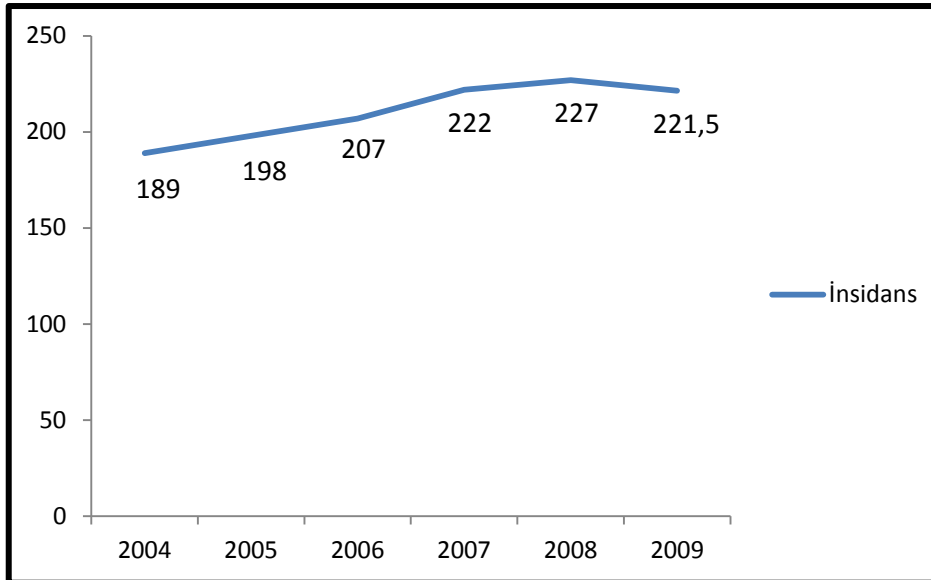
Tablo 14. 2004-2009 Yılları İçin Kadınlarda Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızların Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2004-2009) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	2004	2005	2006	2007	2008	2009
C00-96	Tüm Topografler	142,9	149,7	158,1	165,1	172,0	173,3
C00-14	Ağız, Farinks	2,5	2,5	2,4	2,3	2,4	2,8
C00	Dudak	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3
C01-C02	Dil	0,7	0,5	0,5	0,6	0,7	0,5
C03-C06	Ağız	0,4	0,6	0,5	0,4	0,4	0,5
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
C09	Tonsil	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
C10	Diğer Orofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C11	Nasofarinks	0,5	0,4	0,6	0,6	0,5	0,8
C12-C13	Hipofarinks	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C15-26	Sindirim Organları	25,4	26,0	28,4	29,7	30,0	30,1
C15	Özofagus	1,6	1,4	1,8	1,8	1,6	1,3
C16	Mide	6,4	6,9	7,6	8,4	7,7	8,1
C17	İnce Barsak	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,5
C18	Kolon	7,1	6,6	7,7	7,9	8,2	8,1
C19-C20	Rektum	4,2	4,5	4,8	4,4	5,0	5,3
C21	Anüs	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
C22	Karaciğer	1,8	1,5	1,5	1,6	1,7	1,7
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,4	1,7	1,4	1,7	1,8	1,7
C25	Pankreas	2,3	2,8	3,0	3,2	3,3	3,0
C26	Diğer Sindirim Organları	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	8,6	8,3	8,8	8,6	9,3	9,0
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,3	0,2	0,3	0,1	0,3	0,2
C32	Larinks	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	7,4	7,4	7,7	7,8	8,2	8,1
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
C40-C41	Kemik	1,1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8
C43	Deri Melanomu	1,2	1,5	1,2	1,7	1,3	1,6
C44	Diğer Deri	14,5	18,5	17,8	18,5	17,9	15,8
C45	Mezoteliyoma	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7
C46	Kaposi sarkomu	0,2	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
C47;C49	Konnektif,Yumuşak doku	1,7	1,6	1,7	1,6	1,9	1,5
C50	Meme	34,7	35,0	37,6	35,9	40,7	40,6
C51-58	Kadın Genital Organları	19,5	18,4	20,6	21	20,9	21,9
C51	Vulva	0,5	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5
C52	Vajina	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
C53	Uterus Serviksi	4,5	4,4	4,8	4,3	4,1	4,5
C54	Uterus Korpusu	7,6	7,1	8,4	8,7	8,6	9,3
C55	Uterus unspec.	0,8	0,4	0,6	0,6	0,5	0,3
C56	Over	5,8	5,6	5,9	6,5	6,9	6,9
C57	Diğer Kadın Genital	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
C58	Plasenta	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
C64-68	Üriner Organlar	4,5	5,5	5,1	6,1	6,2	6,5
C64	Böbrek	2,2	2,9	2,4	3,2	3,0	3,5
C65	Renal Pelvis	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
C66	Üreter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
C67	Mesane	2,3	2,6	2,6	2,8	3,0	2,9
C68	Diğer Üriner organlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
C69	Göz	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,4
C70-C72	Beyin, sinir sistemi	3,6	4,0	4,6	4,6	4,4	5,0
C73	Tiroid	7,3	9,6	10,8	14,4	16,2	18,6
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,2	0,3	0,5	0,6	0,6	0,4
C74	Adrenal bez	0,2	0,2	0,4	0,5	0,4	0,3
C75	Diğer Endokrin	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	10,6	10,9	12,3	13,7	13,5	13,5
C81	Hodgkin hastalığı	0,9	1,2	1,4	1,4	1,3	1,1
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	4,4	4,0	4,9	5,2	5,0	5,3
C88	İmmunoproliferatif has.	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
C90	Multiple Myelom	1,2	1,6	1,6	2,0	2,0	1,9
C91	Lenfoid Lösemi	2,0	2,1	2,1	2,2	2,7	2,7
C92-C94	Myeloid Lösemi	1,9	1,9	2,1	2,5	2,4	2,2
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,2	0,1	0,2	0,3	0,1	0,3
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	6,1	5,8	4,3	4,3	3,9	3,6

2004-2009 Yılları Yaşa Standardize Kanser Hızları

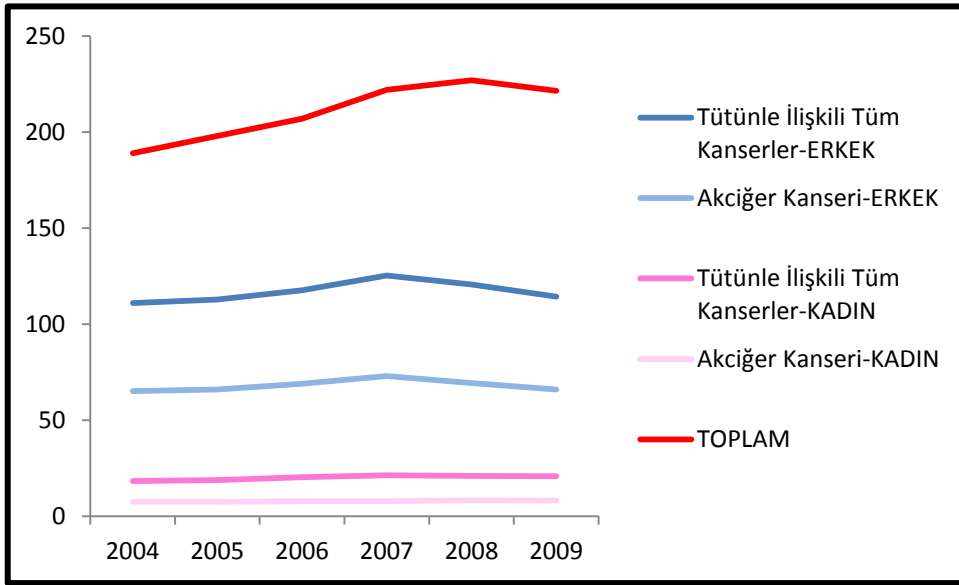

Şekil 29. Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2004-2009 Yılları Arasındaki Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2004-2009) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

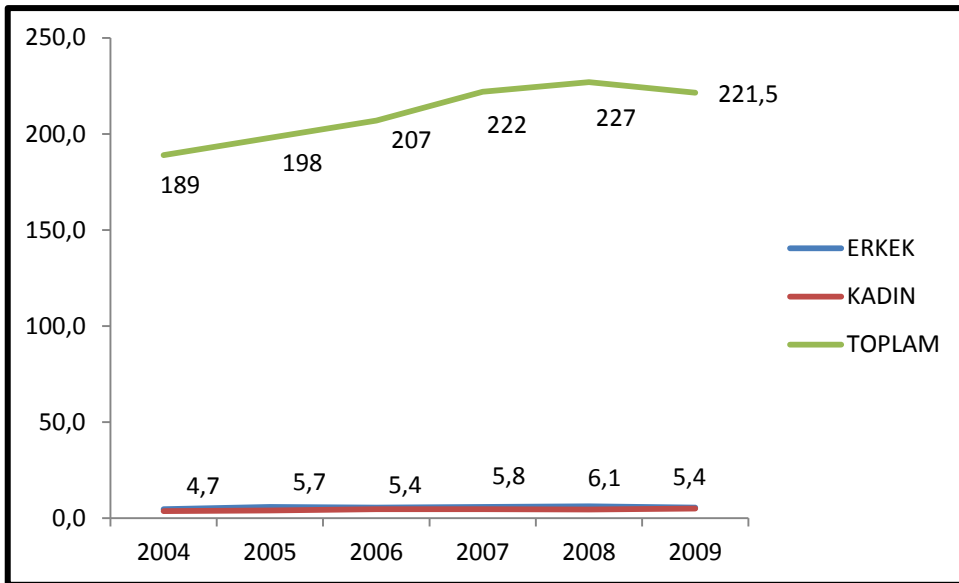
Şekil 30. Toplam Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının 2004-2009 Yılları Arasındaki Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2004-2009) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

Tütünle İlişkili Kanserler & Akciğer Kanseri

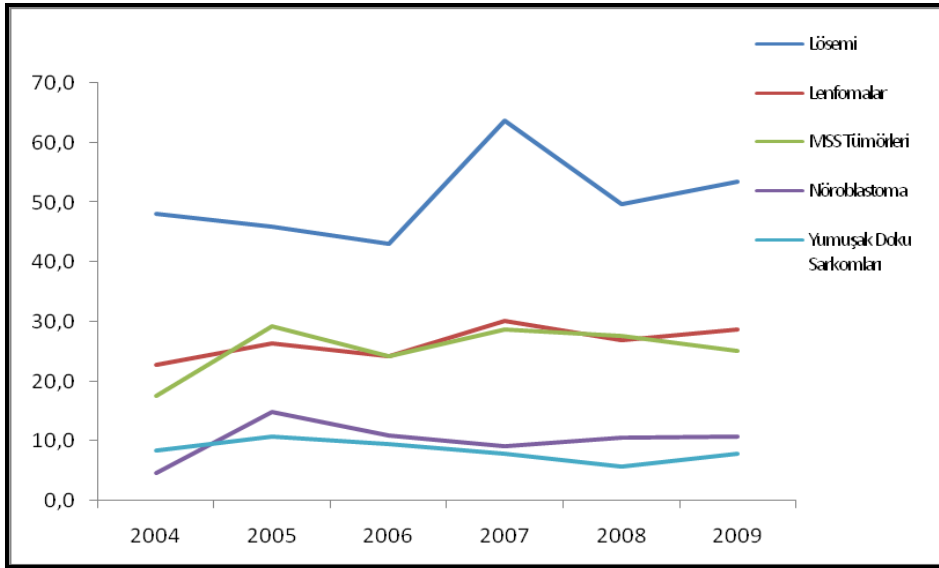
Şekil 31. Tütünle İlişkili Kanserlerin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2004-2009 Yılları Arasındaki Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2004-2009) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

Beyin Kanserleri

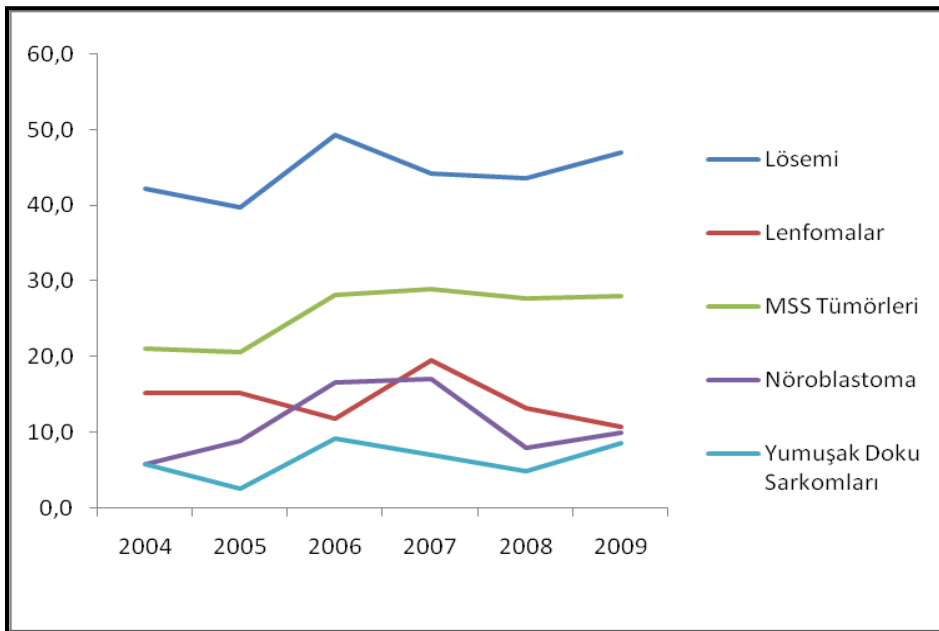

Şekil 32. Beyin Kanserlerinin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2004-2009 Yılları Arasındaki Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2004-2009) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

Çocukluk Çağı Kanseri

Şekil 33. 0-14 Yaş Erkek Çocuklarında Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2004-2009 Yılları Arasındaki Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2004-2009) (1.000.000 Kişide)

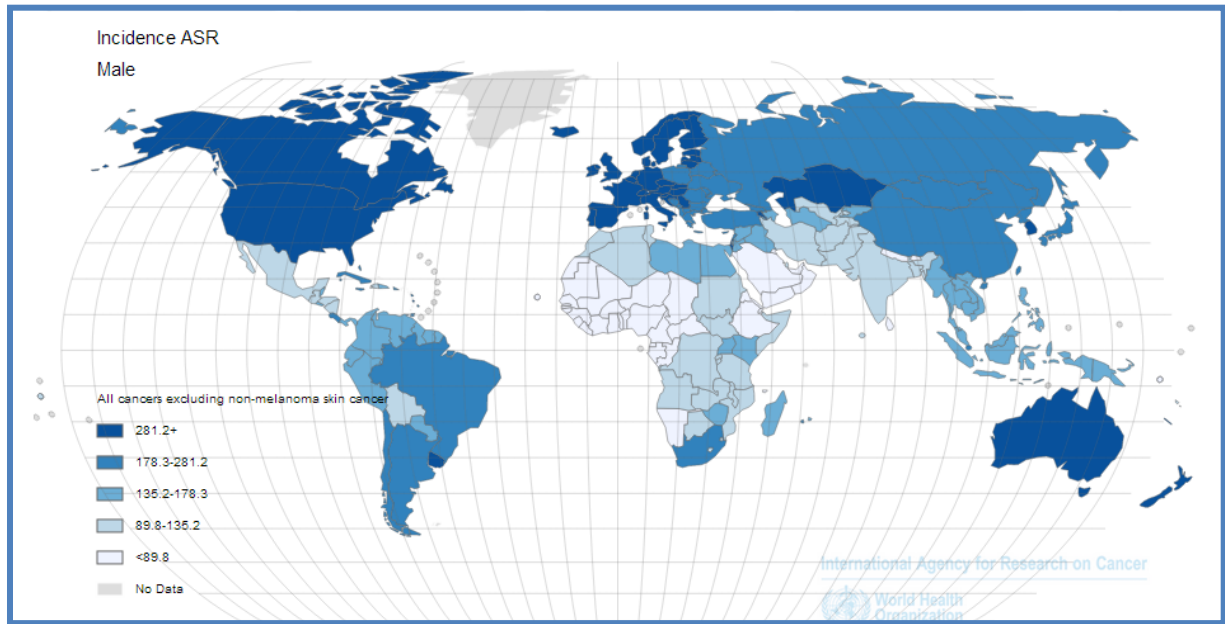
Şekil 34. 0-14 Yaş Kız Çocuklarında Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2004-2009 Yılları Arasındaki Dağılımı (Birleşik Veri Tabanı, 2004-2009) (1.000.000 Kişide)

DÜNYA KANSER İSTATİSTİKLERİNDE TÜRKİYE’NİN DURUMU

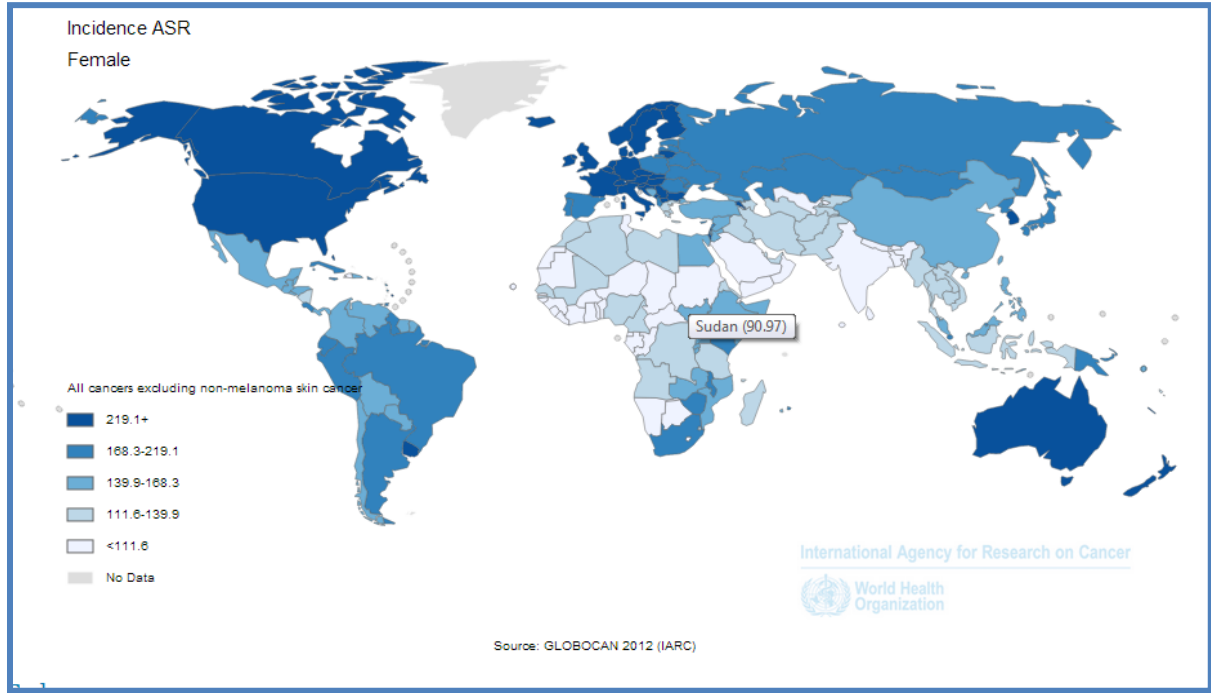
Tablo 18. Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) Tarafından Yayınlanan Globocan 2012 Verilerine Göre Türkiye’nin Durumu (Deri Dışında Kalan Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları) (14)

	Erkek*	Kadın*
Dünya	205,4	165,3
IARC’a üye 24 ülke	236,4	192,5
AB (28 ülke)	314,9	243,2
ABD	347,0	297,4
Türkiye**	245,7	157,5

*Yaşa göre standardize edilmiş hız 100.000 kişide **Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2009

Şekil 35. Dünya’da Erkeklerde Yaşa Standardize Kanser Hızının Dağılımı (14)

Şekil 36. Dünya’da Kadınlarda Yaşa Standardize Kanser Hızının Dağılımı (14)

Tablo 19. Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) Tarafından Yayınlanan Globocan 2012 Verilerine Göre Erkeklerde En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türünün Dağılımı (14)

	Türkiye*	Dünya	IARC’a üye 24 ülke	AB (28 ülke)	ABD
1	Akciğer	Akciğer	Prostat	Prostat	Prostat
2	Prostat	Prostat	Akciğer	Akciğer	Akciğer
3	Mesane	Kolorektal	Kolorektal	Kolorektal	Kolorektal
4	Kolorektal	Mide	Mide	Mesane	Mesane
5	Mide	Karaciğer	Mesane	Böbrek	Böbrek

* Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2009

Tablo 20. Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) Tarafından Yayınlanan Globocan 2012 Verilerine Göre Kadınlarda En Sık Görülen İlk Beş Kanserlerin Dağılımı(14)

	Türkiye*	Dünya	IARC’a üye 24 ülke	AB (28 ülke)	ABD
1	Meme	Meme	Meme	Meme	Meme
2	Tiroid	Kolorektal	Kolorektal	Kolorektal	Akciğer
3	Kolorektal	Uterus serviksi	Akciğer	Akciğer	Kolorektal
4	Uterus korpusu	Akciğer	Uterus serviksi	Uterus korpusu	Tiroid
5	Akciğer	Uterus korpusu	Uterus korpusu	Uterus serviksi	Uterus

* Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2009

TARTIŞMA

Türkiye’de 2009 yılında yaşa standart kanser hızı erkeklerde yüzbinde 269,7, kadınlarda ise yüzbinde 173,3’dür. Kadın erkek ortalama kanser insidansı ise yüzbinde 221,5’dir. Türkiye’de 2004-2009 yılları arasındaki kanser insidanslarına bakıldığında 2009 insidans yılında erkeklerde beklenen rakamlara ulaşıldığı, kanserde beklenen artışın olmadığı görülmektedir. Bunun en önemli nedeni, muhtemelen 2007 yılından itibaren geçilmiş olan ADNKS uygulamasıdır. Bu uygulama sayesinde illerin nüfusları daha önceden ev halkı tespit fişleri veya 10 yılda bir yapılmakta olan nüfus sayımları ile tespit ediliyor, ve daha sonrası için projeksiyon yapıyorken, bu tarihten itibaren çok daha kesin rakamlar ile insidans hesabında kullanılmakta olan paydaya (risk altındaki nüfus) ulaşılmaktadır. Bu nedenle insidans hesabında yer almakta olan payda büyüdüğü için hız düşmüş olabilir. Bir diğer nokta ise, vakaların hastane kayıtlarında mernis adreslerinin kullanılıyor olmasıdır. Beyana dayalı adres bildiriminin giderek azalması nedeniyle, daha önce hastadan alınan adres bilgisi ile il insidansına katılmakta olan vaka sayısı, ADNKS kullanılmaya başlanması ile düşmüş olabilir. Bu nedenle insidans hesabında yer almakta olan pay küçüldüğü için hız düşmüş olabilir.

Türkiye kanser insidansı dünyadaki diğer ülkeler ile karşılaştırıldığında, ülkemizin halen kanser açısından hem kadınlarda hem de erkeklerde daha düşük bir hızda olduğu görülmektedir. Ülkemizde görülen ilk 5 kanser türünün dünyadaki ve diğer gelişmiş ülkelerdeki örüntü ile benzerlikler gösterdiği görülmektedir. Erkeklerde trakea, bronş ve akciğer kanseri (66,0/100000 kişide YSH), kadınlarda ise meme kanseri (40,6/100000 Kişide YSH) en sık görülen kanser türleridir. Çocukluk çağı kanserlerinde ise çocukluk çağı lösemileri en sık görülen kanser türüdür. Çocukluk çağında her iki cinsiyette de lenfomalar, merkezi sinir sistemi tümörleri ve nöroblastomalar lösemileri takip etmektedir. Gençlerde ise (15-24 yaş grubu) erkeklerde testis kanseri ve kemik kanserlerinin, kadınlarda ise tiroid ve Hodgkin Hastalığının ön planda olduğu görülmektedir. Kanser genellikle ileri yaş hastalığı olmasından dolayı, yaş ilerledikçe ilk sıralarda görülmekte olan kanserlere ilişkin örüntü genel Türkiye örüntüsüne yaklaşmaktadır.

Tütün ve tütün ürünlerinin yol açtığı en önemli kanser türü olan akciğer kanseri, ülkemizde erkeklerde ilk sırada, kadınlarda ise beşinci sırada görülmektedir. Özellikle erkeklerde 25-49 yaş grubundan itibaren tüm yaş gruplarında ilk sırada görülmesi, Türkiye’de akciğer kanserlerinin halen ve gelecekte önemli bir halk sağlığı sorunu olarak kalacağını göstermektedir. Genç yaşlardan itibaren görülmekte olan akciğer kanseri tütün kontrol programının yürütülmesi ve devamlılığının önemini bir kez daha göstermektedir.

Akciğer kanserinin evreleri incelendiğinde %57,9’unun uzak metastaz yaptığı görülmektedir. Akciğer kanserinin teşhisi genellikle geç olmaktadır, bu nedenle de sağkalımları da diğer kanserlere göre oldukça düşüktür.

Meme kanseri kadınlarda en sık görülen kanser türüdür. Her 4 kadın kanserinden 1’i meme kanseridir. Ülkemizde meme kanseri yaş dağılımı incelendiğinde vakaların %42,5’inin 15-49 yaşları arasında olduğu görülmektedir. İnsidans hızları 35-39 yaş grubunda 50,8 (100000 kişide kaba hız), 40-44 yaş grubunda 81,1 (100000 kişide kaba hız) ve 45-49 yaş grubunda 109,1 (100000 kişide kaba hız) olarak gözlenmektedir.

Meme kanseri evreleri incelendiğinde veri tabanında yer alan invaziv vakaların sadece %8,4'ü uzak evrededir. Tanı konulduğu zaman SEER özet evresi lokalize olan vakaların 5 yıllık sağkalım hızı ülkemizde %90'dır.

Kolorektal kanserler hem kadınlarda hem de erkeklerde ilk beş kanser içinde yer almaktadır. Erkeklerde yüzbinde 21,0 ve kadınlarda ise yüzbinde 13,4 sıklıkta görülmektedir.

Meme, uterus korpusu ve over gibi kadın kanserlerinde en önemli risk faktörlerinden birisi de obezitedir. Her yıl yaklaşık olarak her yüz bin kadının 50'sinde bu kanserler gelişmektedir. Meme ve uterus korpusunun tanı anında SEER evresi lokalize olanlarda 5 yıllık sağkalım, bu grubun içinde %90'lardadır.

Tiroid kanseri kadınlarda en sık görülen ikinci kanserdir. Erkeklerde ise ilk on beş kanser türünün içindedir. Tiroid kanser sıklığı kadınlarda geçen seneye göre %14 artmıştır. Ancak bu artış sadece Türkiye'de olmamıştır. Örneğin ABD'de kadınlarda görülen tiroid kanseri sıklığı %32 artmıştır (14). Bu durumun nedeni Türkiye için incelendiğinde, kişilerin teşhis ve tedaviye ulaşımının geçen yıllara göre artmış olması ve teşhis konulan her tiroid vakasının kayıt altına alınması ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu konuda Kanser Daire Başkanlığı tarafından hazırlanmış detaylı bir analiz raporu vardır (15).

SONUÇ

- ✓ Türkiye’de kanser sıklığı Dünya ve Dünyanın gelişmekte olan ülkeleriyle benzerlikler göstermektedir.
- ✓ Türkiye’de 2009 yılında yaşa standardize edilmiş kanser hızı erkeklerde 269,7, kadınlarda ise 173,3’dür (100000 kişide).
- ✓ 2009 yılı kanser istatistiklerine göre ülkemizde her yıl yaklaşık 98 bin erkek ve 63 bin kadın kansere yakalanmaktadır.
- ✓ Erkeklerde en sık görülen kanserler akciğer ve prostat iken, tütüne bağlı kanserler erkeklerde önemini korumaya devam etmektedir.
- ✓ Kadınlarda en sık görülen meme kanseri, her 4 kadın kanserinden birisi olmaya devam etmektedir.
- ✓ Çocukluk çağı kanserlerinde ise lösemi en sık görülen kanser türüdür.
- ✓ Gençlerde ise (15-24 yaş grubu) erkeklerde testis kanseri ve kemik kanserleri, kadınlarda ise tiroid ve Hodgkin Hastalığı en sık karşılaşılan kanser türleridir.
- ✓ Akciğer kanserinde hastaların yarısı ileri evrede teşhis edilmektedir.
- ✓ Meme kanserinin sadece %8,4’ü uzak evre kanser vakalarından oluşmaktadır.
- ✓ Kadın kanserleri olan uterus korpusu ve serviks kanserlerinin çoğunluğunu erken evrelerde yakalamaktayız.

TEŞEKKÜR

ANKARA KANSER KAYIT MER.

Mustafa SAVAŞ
İlkay ÖZTOKLU
Balahanım YILDIRIM
Bahar TÖRE
Buket ÖZBEY
Cemile ATAK KÖKSALDI
Nesibe CANAN YILMAZ
Gülten BALTAŞ
Nezahat KARABACAK
Kadriye ÇELİKBAŞ
Sevim Semra İSPAY
Gülşay YAZGAN
Dr.Tuğba YILMAZ

ANTALYA KANSER KAYIT MER.

Evrin AYDOĞMUŞ
Ayfer TANDOĞAN
Gülfem ÖZTEKİN
Gülşen KURT
Hamide TÜFEKÇİ YETKİN
Nüket ÖZDEMİR
Derya AKGÜL KANALICI
Özlem TOP
Gülcan UÇAR YENİGELEN
Huriye TOŞUR

BURSA KANSER KAYIT MER.

Gülşen KARACA
Sevgi AYIK
Yasemin DURGUT
Melin KIRBIYIK

EDİRNE KANSER KAYIT MER.

Ümit AKIN
Sibel TEKE
Ayşe BELLER
Tijen Öztürk TAŞKIN
Filiz GÜLER
Remziye AKIN
Zülfıye YAZICI
Selma DURMUŞOĞLU
Hasan YILDIRIM
Erdem YILMAZ
Suna Boncuk ŞAHİN
Gülbiye ÖZGÜR
Yelda KARABAŞ

ESKİŞEHİR KANSER KAYIT MERKEZİ

Sibel ERDİNÇ
Yakup HALAT
Hürriyet UYSAL
Gülcan MENKİS

ERZURUM KANSER KAYIT MER.

Duygu TURHAN
Turan ÖZBEK
Tayyar ÇELİK
Zuhra Aypar GÖÇMEN
Kamile CEVADİ
Murat AKÇAY
Sibel YILMAZ

İZMİR KANSER KAYIT MER.

Ümit ALTINTIĞ
Murat OĞUZ
Setenay TAKTAKOĞLU
Osman ÇELİK
Huriye KARAZ
Tülay YÜKSEL
Hülya ELİBOL
Şenay METE
Emel DALMIZRAK
Ayşe GÜRAN

SAMSUN KANSER KAYIT MER.

Oktay TURAN
Yaşar ÇAVUŞOĞLU
Sevgi YAZICIOĞLU
Meryem BAŞARAN
Seyhan GÜVEN
Nurten MEYDAN YILDIRIM
Azize ŞANLI BAYRAM
Gülnaz KAPLAN BAŞ

TRABZON KANSER KAYIT MER.

Ayşe TÜRKÖYLÜ
Melek ERDEN
Nazan KALAY
Neşe USTAÖMER
Hanım BEKTAŞ
Ahmet KARAGÜZEL
Erdal AYDIN
Özgül ÖZBAYRAK
Rıfat GENÇ
Ayşe MUHCU
Fatma ÇOLAK
Hayri YAPICI
Elif ANAHAR

KAYNAKLAR:

- 1) TÜİK. “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Nedir?”. Erişim Adresi: <http://www.tuik.gov.tr/jsp/duyuru/adnks/dosya/aciklama/yeniSistem.doc>. Erişim Tarihi: 31.12.2013
- 2) TÜİK. “Yıllara, Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus Tablosu” . Erişim Adresi: <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist> Erişim Tarihi:31.12.2013
- 3) Koç İ, Eryurt MA, Adalı T, Seçkiner P. Türkiye’nin Demografik Dönüşümü Raporu. HÜ Nüfus Etütleri Enstitüsü, ISBN: 978-975-491-285-2, Ankara,2010.
- 4) Kılıç E. Ölüm Bildirim Sistemi. Erişim Adresi: <http://www.saglikbilisimzirvesi.org/sunumlar/k/EnverKilicSunum30Mart2013.pdf> Erişim Tarihi:10.01.2014
- 5) Bilir, N., Cancer Frequency in Turkey, Kanser, Scientific Organ of the Turkish Assoc. for Cancer Research and Control, (1981) 11: 93-97.
- 6) Bilir, N., Cancer Occurence in Developing Countries, Ed. D.M. Parkin, içinde "TURKEY" s. 303-307, IARC Scientific Publications, No. 75, IARC, Lyon, 1986.
- 7) Curado. M. P., Edwards, B., Shin. H.R., Storm. H., Ferlay. J., Heanue. M. and Boyle. P., eds (2007) Cancer Incidence in Five Continents, Vol. IX.IARC Scientific Publications No. 160, Lyon, IARC.
- 8) Forman D, Bray F, Steliarova-Foucher E, Ferlay. J, eds (2012). Cancer Incidence in Five Continents, Vol. X. Erişim Adresi: <http://ci5.iarc.fr/CI5-X/ci5-X.htm> Erişim Tarihi:10.01.2013.
- 9) Young JL Jr, Ward KC (eds). Kanser Kayıtlılığında Standartlar İçin El Kitabı. Çeviri Ed: Eser S, Ozalan S. Ankara, 2013.
- 10) Tezcan S. Epidemiyoloji Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi. Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Ankara,1992.
- 11) Eser S. Kanser Kayıtlılığında Kalite. Temel Kanser Kayıt Ders Notları, 2013.
- 12) TC Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü. KPS Nedir? Erişim Adresi: <https://kpsbasvuru.nvi.gov.tr/KpsNedir.aspx> Erişim Tarihi: 22 Ocak 2014.
- 13) Young JL Jr, Roffers SD, Ries LAG, Fritz AG, Hurlbut AA (eds). SEER Özet Evreleme Kılavuzu 2000 Kodlar ve Kodlama Yönergesi. Çeviri Ed: Eser S, Yakut İC, Ozalan S. Anıl Matbaa, Ankara, 2013.
- 14) Ferlay J, Soerjomataram I, Ervik M, Dikshit R, Eser S, Mathers C, Rebelo M, Parkin DM, Forman D, Bray, F. GLOBOCAN 2012 v1.0, Cancer Incidence and Mortality Worldwide: IARC Cancer Base No. 11 [Internet]. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer; 2013. Erişim Adresi: <http://globocan.iarc.fr> Erişim tarihi: 28.01.2014.
- 15) Kanser Daire Başkanlığı. Tiroid Kanserleri, Dünyada ve Türkiye’de Tiroid Kanserleri. Rapor No:5, Ankara, 2012.